

တၢ်န့ၤလိၤလၢပိၤမုၢ်,
 တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ဒီး
 တၢ်တံၢ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်
 ၂၀၂၁ - ၂၀၂၅

ဝံၢ်ခိၣ်ထံးပိၤမုၢ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်
 ကလံၤထံးတပၤအတၢ်မၤလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်
 ဘိမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢကိၣ်ကးအတၢ်ဆၢတဲၣ်တဖၣ်

ကညီပိၤမုၢ်ကရၢ
 လါမးရှူး ၈ သီ, ၂၀၂၆ နံၣ်

ပိတ်မုန်, တက်မုန်တက်ခုန် ဒီးတက်ဘံင်တက်ဘာ

ကညီပိတ်မုန်ကရအိန်ဒီးကရဖိအနီင်ဂံင်အါနုာ်-၇၀,၀၀၀၀,ရုလီအသးလာပထံ
လီာ်ကီာ်ပူ,ပတက်အိန်တက်ဆိးအလီာ်လကီာ်ပယီမုာ်ထီင်ကလံထံး

ပိတ်မုန်, တက်မုန်တက်ခုန်ဒီးတက်ဘံင်တက်ဘာ (WPS) တက်ရဲင်လီကျဲလီ-

ဒီးသန့ထီင်အသးလာဘီမုာ်စာဖိုင် ကရဘံင်ဘာကိင်ကးတက်အိန်ဖိုင်ဖးဒိင်အတက် အာင် လီဆာတ် - ၁၃၂၅ (၂၀၀၀) ဒီးတက်ဆာတ်ဘင်ထွဲ လာပိတ်ထွဲ ထီင် အသးတဖန်န့လီ.တက်ရဲင်တက်ကျဲအံၤအပူတက်အခိင်သ့ဖး ဒိင် အိင်ဝဲလွံခါလါအမုာ်ဝဲ,တက်ပုန် ယုာ်မၤသကိးတက်,တက်ဒိသဒေ, တက်တြိဆာဒိသဒေဆိ တက်ဒီးတက်ဟ့င်ကတီာ် ဖုင်ဂုာ်ဂီၤအူတက်မၤစၢဒီးတက်ဝံင်ဆာထာင်တက်တိစၢမၤစၢလၢတက်မၤဂ့ၤထီင်က့ၤတက်လၢတက်ဆာကတီာ်ယံာ်အဂီၢ် န့လီ.ကညီပိတ်မုန်ကရတက်ဖံးတက်မၤတဖန်ကျဲာ်ဘာဝဲတက်အခိင်သ့ဖးဒိင်လွံခါလါန့လီ.ကညီပိတ်မုန် ကရအိန်ဒီးကရဖိအနီင်ဂံင်အါနုာ်၇၀,၀၀၀၀လါအအိင်ရုလီအသးလာပထံအိင်လီဆိးလာပမိာ်ပံဖု ဟ့င်သါပုၤလကီာ်ပယီမုာ်ထီင်ကလံထံး(ကီာ်သူလုၤ)အပူဒီးလါကညီပုၤဘင်ကိဘင်ခဲဒဲကဝီၤနွံဘုင်လါ ကီာ်ကွိုင်တဲင်အပူ န့လီ.ပတက်ဖံးတက်မၤတဖန်ခဲလါဒီးသန့ထီင်အသးလာပကရဖိတဖန်လါအအိင်လါ ဟီင်ကဝီၤတဖန်အပူဒီးတက်မၤကဲထီင်လိင်ထီင်ပတက်ဖံးတက်မၤတဖန်ဒီးသန့ထီင်အသးလာတက်ဟူးတက်ဂဲၤခိင် သ့ဒါခါအဖိခိင်ဒ်အမုာ်တက်သူထီင်တက်သ့တက်ဘင်,တက်ဟ့င်တက်ဆိထွဲမၤစၢဒီးတက်ကတီၤန့ခဲးတက်တဖန် န့လီ.ပတက်ဖံးတက်မၤလါပမၤအီၤတဖန်ပာ်ဖျါထီင်တက်ထံင်တက်ဆိကမိင် ဒီးဂံၢ်ခိင်ထံးတက်ဟူးတက်ဂဲၤတဖန်မုာ် တက်တခါယီဒီးပိတ်မုန်,တက်မုန်တက်ခုန်ဒီးတက်ဘံင်တက်ဘာအတက်ရဲင်လီကျဲလီန့လီ.

တၢ်ကတိၤဆူၤန့ၣ်

တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢကဲထီၣ်သးအယံၣ်အထၢလၢဆံဖျိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အန့ၣ်လၢသးလၢအအိၣ်တူၣ်အိၣ်ကလီၤပၤဆူၣ်ပၤစိးတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တြီၤတၢ်တၢ်လၢအမၤဖဲခဲကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကုၣ်အိၣ်ပူၤတဖၣ်လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အကီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢပယီၤသး တၢ်ကျဲးစးပံးန့ၣ်ဆူၣ် တၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲလၢဖျၢၤတြုၤအါရံၤထီၣ်(၁)သိဖဲ(၂၀၂၁)န့ၣ်အခါလံၤလံၤ,တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိလၢပိၣ်မုၢ်အတၢ်ပူၤဖျဲးအိၣ်အါဒိၣ်ထီၣ်ဝဲခီဖျိလၢပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်အတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်လၢအမၤဟးဂီၤပိၣ်မုၢ်အတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အပူၤကွၢ်ယဲၤန့ၣ်အတီၢ်ပူၤပယီၤသးမိၤစိရီၤတဖၣ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်အသးဒုးအါဒိၣ်ထီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လီၤလီၤလၢကထီၣ်ဒုးဒီးမၤဆူးမၤဆါဝဲပူၤတဝၢလၢအနးအကျဲၤတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤပၣ်ပုၤဒီးပူၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢကတီၢ်ဖျိတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၤတဖၣ်ဒီးပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်ပူၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤတဖၣ်ပုၤဒီးတၢ်ဆါပံၣ်တဖၣ်,ကိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအလီၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဒုၣ်လဲၣ်တပူၤစ့ၢ်ကိးဒီးသးမိၤစိရီၤအတၢ်မၤအါမၤသိဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်လၢအမၤဆါမၤပယဲၤတၢ်လၢအသအုးသပူၤတဖၣ်လၢအမၤလီၤမၢ်ကွၢ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အသူးအသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးအကံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟဲဒိဘၣ်လၢမုၢ်ခါအဖီခိၣ်တဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်.ပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးခီဖျိအတၢ်မုၢ်မုၢ်ခါအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢအမၤကွၢ်ပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်သ့တူၢ်တၢ်,ခိၣ်ဆၢတၢ်ခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတခါလၢအကဲထီၣ်အသးကိးမုၢ်န့ၣ်ဒီးလၢတၢ်ဂံၢ်ထီၣ်ဒုးထီၣ်အီၤတသ့လၢဘၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဒိသဒါတအိၣ်လၢပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကီၢ်အမဲၣ်ညါဒုးအိၣ်ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိအါထီၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

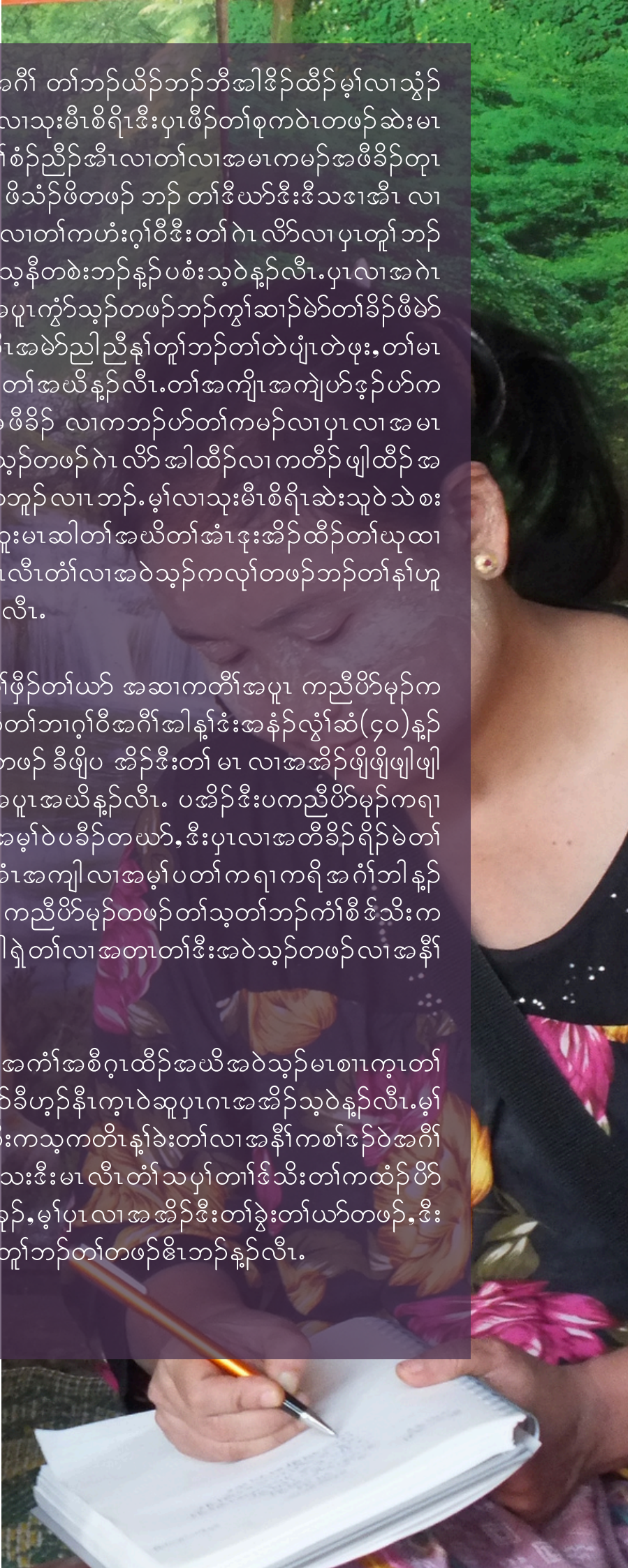
ဒ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ခီဖျိလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ဆူၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အဖီခိၣ်အသိး တၢ်တထဲသိးတူၤသိးလၢအအိၣ်ဟ်သ့ၣ်တဖၣ်နးဒိၣ်အါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဒုးအိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်သ့သ့ၣ်ထံးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီးတၢ်ပံးန့ၣ်တၢ်ဘျးလၢပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပူၤဂီၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢသးမိၤစိရီၤတၢ်ပတၢ်ပြးအဖီလၢလၢအန့ၣ်လၢအဆံတဖၣ်အဆံအတီၢ်ပူၤတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိသဒါထီၣ်ခါမုၢ်ခါတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအကဲဘျးကဲဖျိၣ်သပူၤကတၢ်လၢအတူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတသ့ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တအိၣ်ဘၣ်.ပူၤလၢအကထီၣ်တဖၣ်ကထီၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤဘၣ်တၢ်မၤသံမၤစိအီၤ,ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး,ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်အီၤဒီးဘၣ်တၢ်မၤဆါမၤပယဲၤအီၤန့ၣ်လီၤ.မုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်တဖၣ်လီၤပျီၤလီၤပအၣ်ကွၢ်,ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ပူၤလၢအကကွၢ်တဖၣ်ကကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တကူတလၢ,လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လီၤပျံၤလၢအဆဲးမၤအသးတဖၣ်ဒုးအိၣ်အါထီၣ်ပူၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအါန့ၣ်ဒီး၃.၅ကကွၢ်လၢကီၢ်ပယီၤဒိဘၣ်အပူၤ,လၢအပၣ်ပုၤဒီးပူၤအါန့ၣ်တကကွၢ်ဂၤလၢကီၢ်သူလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပိတ်မုတ်သးစာ်ဒီးဖိသပ်ပိတ်မုတ်တဖၣ် အခါဆူညါအဂီၢ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီအါဒိၣ်ထီၣ် မ့ၢ်လၢသ့ၣ် ထံးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ် တကးလၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢသးမိၤစီရိၤဒီးပုၤဖိၣ်တၢ်စုကဝဲၤတဖၣ်ဆဲးမၤ ကမၣ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပျၢ်ဖျဲးလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤလၢတၢ်လၢအမၤကမၣ်အဖိခိၣ်တုၤ ခဲအံၤတစု အယိ န့ၣ် လီၤ. သးမိၤစီရိၤဒီး အသး ဖိသံၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ် တၢ်ဒိယၢ်ဒီးဒိသဒါအီၤ လၢ ၂၀၀၈ နံၣ် တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် အယိကျိၤကျဲတဖၣ် လၢတၢ်ကဟံးဂ့ၢ်ဝီဒီးတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ် တၢ်ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်ကဲထီၣ်သးတသ့နီတစဲးဘၣ်န့ၣ်ပစံးသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဂဲၤ လိာ်တၢ်လၢတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢအပူၤကွံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ခိၣ်ဖိမဲာ် ဆုးဒီးတၢ်ထံၣ်ဆံးကွၢ်တလီၤပာ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၢ်အီၤအမဲာ်ညါညီၣ်န့ၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဲပျံၤတဲဖုး. တၢ်မၤ ပျံၤမၤဖုးဒီးတၢ်မၤကၣ်က့ၤအီၤလၢအတဲဖျါထီၣ်တၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အကျိၤအကျဲပာ်ဒ့ၣ်ပာ်က မၢ်ပိတ်မုတ်လၢအယု ထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်တဖၣ် အဖိခိၣ် လၢကဘၣ်ပာ်တၢ်ကမၣ်လၢပုၤလၢအမၤ ကမၣ်တၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ ပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်ဂဲၤလိာ် အါထီၣ်လၢကတီၣ်ဖျါထီၣ် အ တၢ်မူးတၢ်ရၢ်လၢကီၢ်ပယီၤ အကီၢ်ဘျိၣ်အပူၤတဘျီလၢဘၣ်. မ့ၢ်လၢသးမိၤစီရိၤဆဲးသ့ၣ်သဲစး တၢ်ဒိၣ်စိၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်စုကဝဲၤတခါလၢကမၤဆုးမၤဆါတၢ်အယိတၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယုထၢ စုၤကိာ်ခါလၢပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကလုာ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်နီၤဟူ အီၤဒီးဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်, တၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤနၢၤဒီးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ယၢ် အဆၢကတီၢ်အပူၤ ကညီပိတ်မုတ်က ရၢမၤတၢ်လၢပိတ်မုတ်တၢ်မုတ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ်အါန့ၢ်ဒီးအနံၣ်လွံၢ်ဆံ(၄၀)န့ၣ် လီၤ. ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီၤန့ၢ် ပုၤလၢပပုၤတဝါတဖၣ်ခီဖျိပ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢအအိၣ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါလၢပတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤအယိန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီးပကညီပိတ်မုတ်ကရၢ အကရၢဖိအနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၢ်ဒီး(၇၀,၀၀၀)ဂၤလၢအမ့ၢ်ဝဲပခိၣ်တယၢ်, ဒီးပုၤလၢအတီခိၣ်ရိၣ်မဲာ် ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဟဲလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကျါလၢအမ့ၢ်ပတၢ်ကရၢကရိအဂံၢ်ဘါန့ၣ် လီၤ. ကညီပိတ်မုတ်ကရၢပညိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ကညီပိတ်မုတ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ကံၢ်စိၣ်ဒ်သိးက က့ၤမၤစၢၤက့ၤတၢ်လၢပပုၤတဝါအပူၤဒီးသ့ၣ်ဘျါရဲတၢ်လၢအတၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနီၢ် ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်တၢ်မၤလိတဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အကံၢ်အစီဂ့ၢ်ထီၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤက့ၤတၢ် လၢကညီပိတ်မုတ်ကရၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤမ့တမ့ၢ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤက့ၤဝဲဆူပုၤဂၤအအိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်အီၤဒ်သိးကသ့ကတီၢ်န့ၢ်ခဲးတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ် ဒီးအပုၤတဝါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်လီၤပသးဒီးမၤလီၤတၢ်သပုၢ်တၢ်ဒ်သိးတၢ်ကထံၣ်ပိတ် မုတ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုတ်တၢ်ခုၣ်, မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်, ဒီး ဒ်သိးတၢ်သုတထံၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ဒိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်ပၣ်ဃုၣ်မၤသကိးတၢ်

ပိၣ်မုၢ်, တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤအပူၤတၢ်ပၣ်ဃုၣ်မၤသကိးတၢ်စံး တၢ်န့ၣ် ပၢ် ဝဲ အခီ ပညီၣ်ဒ်လဲၣ်.

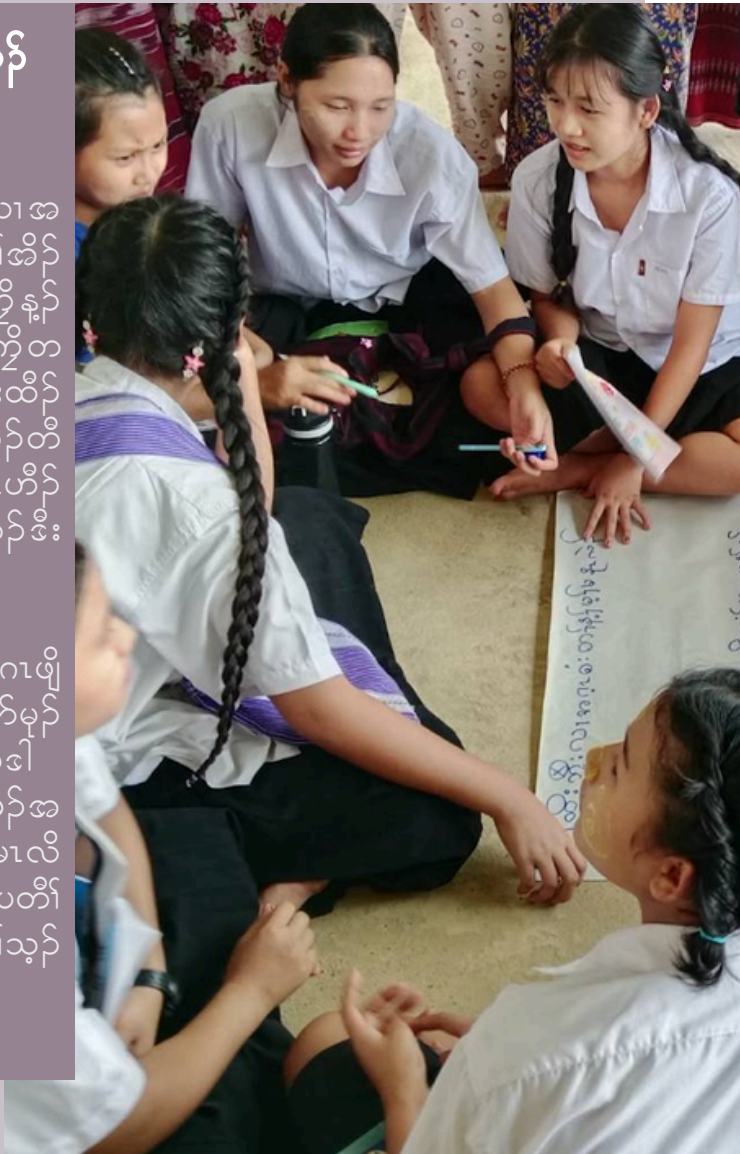
တၢ်မၤလီၤတံၢ်လၢ ပိၣ် မုၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ် ထဲသိးတုၤသိးလၢ တၢ်န့ၣ် လီၤမၤ တၢ်လၢ တၢ်မၤ တၢ်ဆၢ တဲၣ်အပူၤ, တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ မၤသကိးယုၣ်တၢ်ဒီးပကရၢဖိတဖၣ်ဒီးပုၤတဝၢတဖၣ်ဒ်သိးကမၤဆူၣ် ထီၣ် ပိၣ် မုၢ်တၢ် တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ တၢ်ခီဖျိတၢ် မၤ အါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အကံၢ်အစီတဖၣ်ဒ် ခိၣ် န့ၣ် တဖၣ် အသိး, မၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢပုၤထူလံၤဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲးအတၢ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤ အက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်အပူၤ, န့ၣ်သဝီတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ, ဒီးထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤကမ့ၢ်သဘျုးကရၢတဖၣ်လၢအမၤတၢ် ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတဖၣ်, ဒီးလၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါပဟူးဂဲၤဖံးမၤဒ်သိးကဒူးအိၣ်ထီၣ်ဖိလစံၣ်သန့ ဒီးတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢပိၣ် မုၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်အကျိၤ အကျဲလၢ အထဲ သိးတုၤသိးလၢကပၣ်ဃုၣ်မၤသကိးဘၣ်တၢ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်တဖၣ်လၢကလုၢ်ဘၢတၢ်လၢအကဟဲ ဒိဘၣ်လၢခါဆူညါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆီတလဲလၢခါဆူညါကသ့အဂီၢ်န့ၣ်ပက လိၣ်ဘၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ, တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်မၤကဲထီၣ်ဖိလစံၣ်သန့တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၤထီၣ် ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတဖၣ်, ပုၤတဝၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး, တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်ပၢမူဒါအဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်ဒီး လၢပျဲၢ်စီၢ်အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲလၢကညီပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသၣ် ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

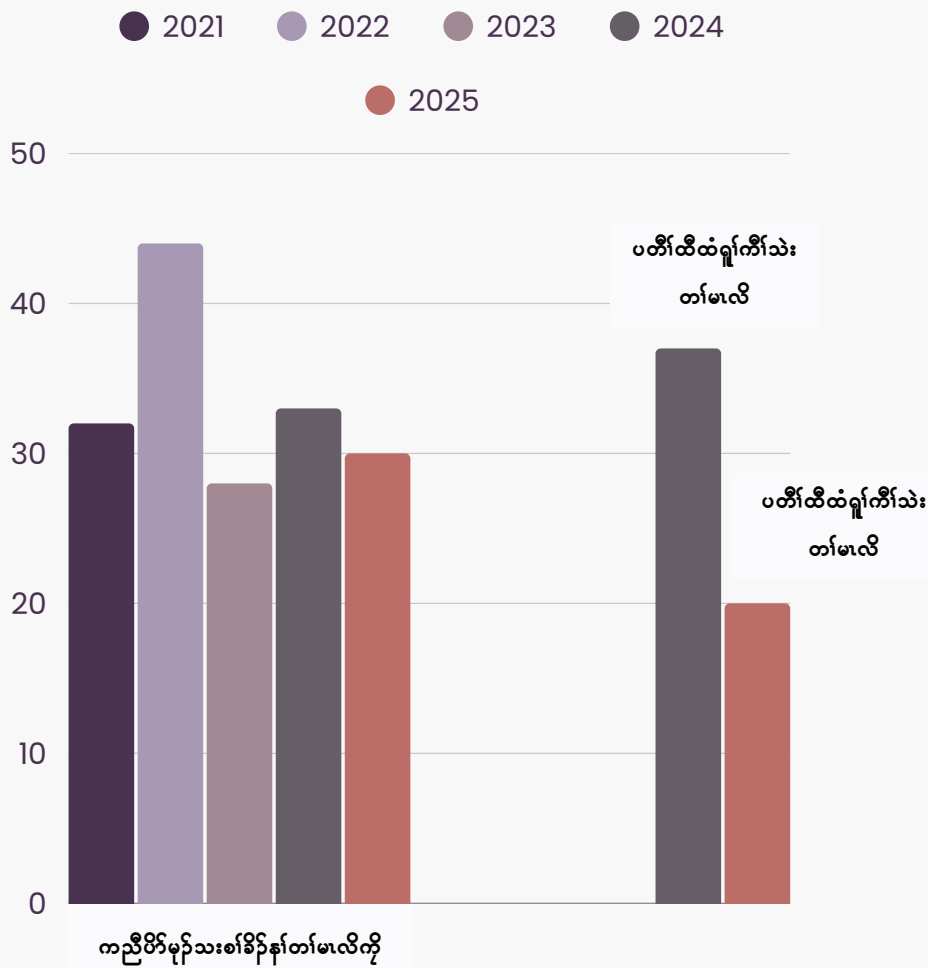
ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢသိၣ်လိၣ်ဒူးသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ် ပိၣ်မုၢ်သးစၢ်လၢအ ဟဲလၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤပူၤဒီးလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤလီၢ်အိၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်တဖၣ်ခီဖျိကညီပိၣ်မုၢ်သးစၢ်ခိၣ် န့ၣ်တၢ်မၤလိၤကိ န့ၣ် လီၤ. တၢ်မၤလိၤကိအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤလိၤရဲၣ်ကျဲၤလၢပုၤဟဲထီၣ် ကိတ ဖၣ် ကဘၣ်မၤလိၤတၢ် လၢကိပူၤလၢဒိတန့ၣ်ညါ အတီၢ်ပူၤစးထီၣ် အံၤလၢ ၂၀၀၁ န့ၣ် အခါလံၤလံၤဒီးတၢ်သိၣ်လိၤတၢ်မၤလိၤအခိၣ်တီ တဖၣ်ပၣ်ဃုၣ်မုၢ်ခါမူဒါလီၤဆီ, ပိၣ်မုၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်, ပုၤဟီၣ် ခိၣ် ဖိတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်, တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ, ဒ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ဒီး ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖိၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်သန့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁- ၂၀၂၅ န့ၣ် အတီၢ်ပူၤပိၣ်မုၢ်သးစၢ် (၁၃၇)ဂၤဖျိ ထီၣ် ကညီပိၣ်မုၢ် သးစၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကိဒီးခဲအံၤမၤတၢ်လၢကညီပိၣ်မုၢ် ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤဒ်ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ်အသိးဒီးတနီၤတခိဟံးစ့ၢ်ကိးမူဒါဒ်ပုၤတဝၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အ သိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးခဲအံၤပိၣ်မုၢ်သးစၢ်အိၣ်အါန့ၣ်(၃၀)ဂၤလၢအမၤလိ တၢ်လၢတနီၣ်အံၤတၢ်မၤလိအဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ပရဲၣ်ကျဲၤစ့ၢ်ကိးပတီၢ် ထီထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်မၤလိ(၃)ဘျီလၢကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ် တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

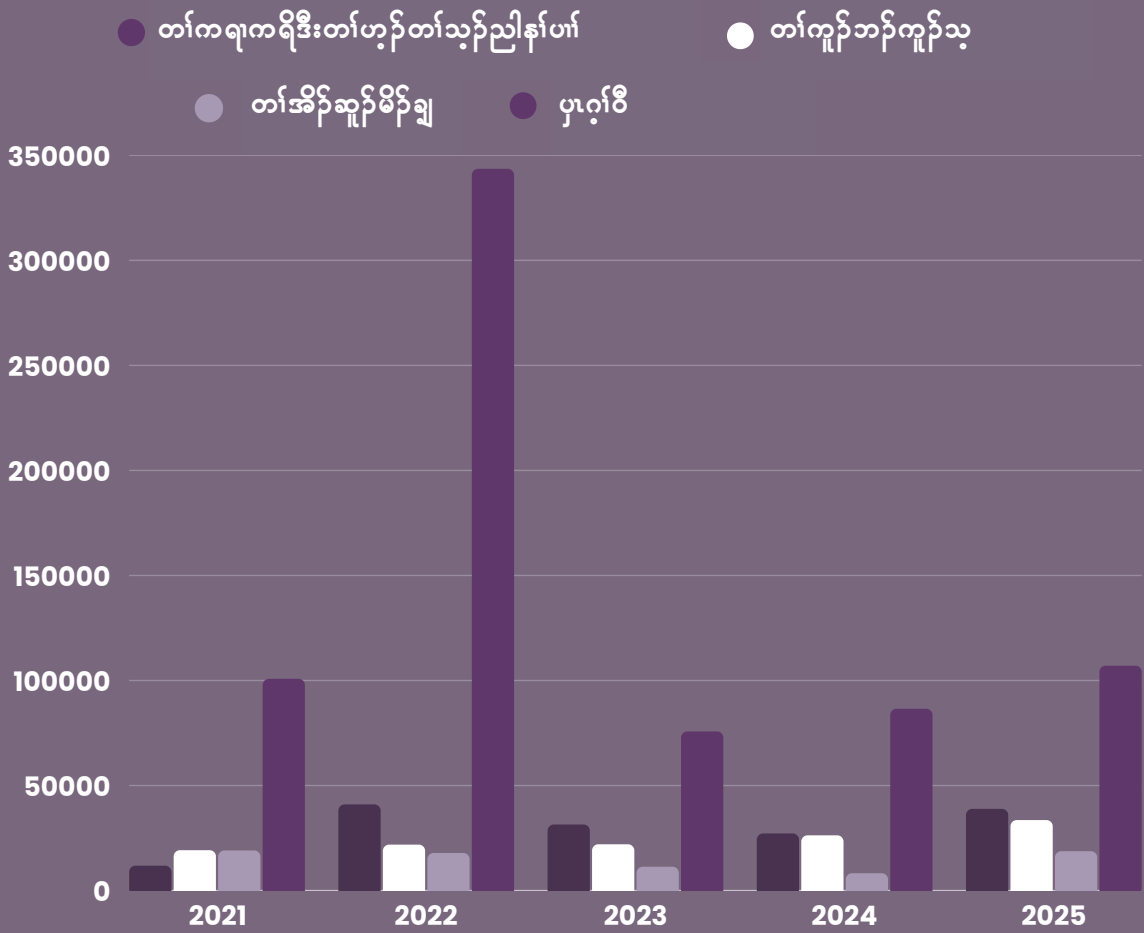
ဖဲကညီပိတ်မုၢ်သးစၢ်ခိၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလိၤကို ပညိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကတၢၢ်ကတီၤဆိပိတ်မုၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကကဲ ထီၣ်ပုၤတၢ်ခိၣ်န့ၢ်အဆၢကတီၢ်, ပတီၢ်ထီၣ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်မၤလိၤတခီပညိၣ်အါဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးသ့ ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ပိတ်မုၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်အါဒိၣ်ထီၣ်ယိၣ်ထီၣ်လၢထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢကညီထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီဒီးလၢကီၢ်ပယီၤဒိဘ့ၣ်အပတီၢ်န့ၢ်လီၤ. ခဲအံၤပိတ်မုၢ်ဘူးကအိၣ်ဝဲအဂၤ (၆၀)လၢအထီၣ်ဘၣ်တ့ၢ်ဝဲပတီၢ်ထီၣ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်မၤလိၤလၢအယံၣ်ဝဲ (၃လၢ)အတီၢ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.

လိၤကတီၤပူၤပိတ်မုၢ်ခိၣ်န့ၢ်ပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိၤတဖၣ် ပုၤနီၣ်ခိၣ်ခဲလၢာ် (၂၀၂၀-၂၀၂၅) ၂၂၄၈

လၢခံကတၢ်, ပအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အကံၢ်အစီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဖးဒိၣ်လၢပမၤလီၤဆီၣ်န့ၢ် အီၤ လၢပခိၣ် နၢ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိ (၁,၀၀၀) ဂၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤမ့ၢ်ဒ်သိး အကမၤ အီၤ ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစီတဖၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်လၢတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်မၤသကိးအီၤထီၣ်တၢ်လၢ လၢပုၤပုၤလၢတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢပမၤအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဒီးပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ် ဒ်ပိၣ်မုၢ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်လၢပပုၤတဝၢအပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်အကံၢ်အစီတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤ လၢ အတက့ၢ်ဖးလဲၢ်တခါအံၤ ဒုးသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ် ကညီၣ်ပိၣ်မုၢ် တဖၣ်ဒ်သိး ကသ့မၤ ဝဲ တၢ် ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီးကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢပဝဲၤကျိၤလွံၢ်ခါတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.စးထီၣ်လၢသုးမိၤစိရိၤကျဲးစးပံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲၤအလီၢ်ခံပဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ် ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူၣ်လၢအနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၢ်ဒ်ပုၤအဂၤတကကွဲၢ်ဘျဲၣ်လၢအမ့ၢ်ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဒီးန့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်လၢကညီၣ်ပိၣ်မုၢ်ကရၢခိၣ်ဖျိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, လီၢ်ကစီ, န့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်
 ဖဲၣ်မုၢ်ကယၤပုၤဒီးန့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်တၢ်ထီၣ်ဃုလၢတန့ၣ်အတီၢ်ပူၤ

• တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလၢထံၣ်ဂၢၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်လဲၤကျဲၤဒီးတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်ပုၤဒီးန့ၢ်
 စဲတဖၣ်

တချုးဒ်လၢသုးမိၤစိရိၤကျဲးစးပံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲၤ ၂၀ ၂၁ န့ၣ်ဒ်ဘၣ်အခါန့ၢ်, ကညီၣ်ပိၣ်မုၢ်ကရၢမၤစၢၤ ဒ်သိးတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် ကညီၣ်ပိၣ်မုၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်မၤသကိးတၢ်ပုၤဒီးန့ၢ်တၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤဒ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.ပိၣ်မုၢ်ပုၤဒီးန့ၢ်အံၤအဖီတၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ကမၤအီၤထီၣ်ကညီၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အကလုာ်ဒီးကညီၣ်ပိၣ်မုၢ် တဖၣ်အတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်လၢပပုၤတဝၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

သုးမိစီရိတ်န့ၣ်လီၤခးတၢ်လၢ ပပုၤတဝါအပူၤလၢအပၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိး ဒီးတၢ်သူတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဘီယူၤ ကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပိၢ်,ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဒီးကးတံၢ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤအါထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘီဆူပူၤနီၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လီၤပျံၤတၢ်ကီ တၢ်ခဲတဖၣ်အံၤအပူၤဒၣ်လဲၣ်ကညီပိၢ်မ့ၢ်ကရၢမၤသကိးယုၣ်တၢ်ဒီးပိၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးခိၣ် တယၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်ဒ်သိးတၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲကီၢ်သူလ့ၤပိၢ်မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၢ် တဲသကိးအမူးလၢတၢ်တၢ်ပိၢ်တဲသကိးဘၣ်ယးပိၢ်မ့ၢ်အမူအဒါလၢပပုၤတဝါအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲၤ၂၀၂၅ န့ၣ်အတီၢ်ပူၤပမၤဝဲကီၢ်သူလ့ၤပိၢ်မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၢ်တဲသကိးအမူးန့ၣ်ဝဲတချီလၢပိၢ်မ့ၢ်အါန့ၣ်ဒီး (၁၃၀)ဂၤဖဲၤပိၢ်ဖိၣ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢသၢသီအတီၢ်ပူၤလၢအအိၣ်ဖဲၤလၢကီၢ်သူလ့ၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ် လီၤအါတီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအဖဲၤထီၣ်တၢ်တၢ်ပိၢ်တဲသကိးအမူးတချီအံၤတဖၣ်တၢ်ပိၢ်သကိးဘၣ်ယးသ့ၣ်ထံးမ့ၢ်ခွါတၢ် စုဆူၣ်ခိၣ်တကး,ပိၢ်မ့ၢ်အတၢ်သူတၢ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်သ့စံးကတီၢ်တၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအရ့ၤခိၣ်တ ဖၣ်ဆူဒူသဝီဒီးကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤတဖၣ်အအိၣ်ဒ်သိးတၢ်ကဒိကန့ၣ်အီၤအဂီၢ်,ဒီးပိၢ်မ့ၢ်ခၢၣ်စးအတၢ်ပၣ်ယုၣ် မၤသကိးတၢ်လၢပူၤထူလံၤဖိဝဲၤကျိၤတဖၣ်အတၢ်ဖဲၤတၢ်မၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကညီဒီးက လုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢအတၢ်ပၢတၢ်ပြးအဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ပဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးကွဲးဖိၣ်သကိးတၢ် ကူၣ်တရံးတၢ်ဖဲၤတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးမၤတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်ခဲၤတၢ်လၢပိၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးပိၢ်မ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ကကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢခါဆူညါကီၢ်သူလ့ၤပဒိၣ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဂံၢ်ခိၣ်ထံးပိၢ်မ့ၢ်ပုၤဘျးဖဲ တၢ်မၤသကိးတၢ်အံၤအဂံၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ခီဖျိလၢတၢ်မၤဝဲတၢ်ကူၣ်လိာ် တၢ်ပိၢ်တဲသကိးအံၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပိၢ်မ့ၢ်ကရၢဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးပိၢ်မ့ၢ်ပုၤဘျးဖဲမၤသကိးတၢ်ဒီးဒုး အိၣ်ထီၣ်ပိၢ်မ့ၢ်ကရၢတဖၣ်ဒ်သိးကမၤတၢ်ဆဲးကျိးခိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ယးကီၢ်သူလ့ၤတၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.ကတီၢ်ခဲအံၤကညီပိၢ်မ့ၢ်ကရၢကျဲးစးယုၣ်အါထီၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်ဒ်သိးကဟ့ၣ်တၢ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူပိၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဂုၢ်ကျဲးစးမၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ်လၢကမၤဝဲတၢ်ထံၣ် လိာ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးလီၤဟ့ၣ်တၢ်မၤလိဆူဟီၣ်ကဝီၤပိၢ်မ့ၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်သူလ့ၤအပူၤကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ပိၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်မၤသကိးအါထီၣ်တၢ် လၢတၢ်သူၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တၢ်ပၢတၢ်ပြးသနူလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတံးဖဲတံးမၤသ့တဖၣ်ဘၣ်တံးမၤအီၤလၢပုၤဘျးစဲကရူၢ် အဆၢကတီၢ်ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ ယုၤကျိၣ်စ့တံး ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတံးကရၢကရိတဖုလၢ အတီခိၣ်ရိၣ်မဲတံးဒ်သိးတံးဟူးတံးဂၤတဖၣ်ကလဲၤဒီးအ သးဆူညါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤဘျးစဲတံးမၤသကိးတံးအံၤကလဲၤဒီးအသးလၢတံးကမၤသကိးတံးတပူၤယီၤဒ် သိးကမၤလီၤတံးပိၣ်မုၢ်သ့တဖၣ်အတံးပၣ်ယုၤမၤသကိးတံးလၢတံးတၢ်ပိၣ်တဲသကိးတဖၣ်ဒီးထံၣ်ဂီၢ် ကိး သးကျိၣ်ကျဲအဂုၤအဂၤတဖၣ်လၢကဆူပုၤဆူဒ်ခိၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်ကီၢ်စဲၣ်စၢၤဖိၣ်ကီၢ်စၢၤဖိၣ်တံးပၢတံးပိၣ်လၢ အသ့ဝဲတံးဖိလၢဆူတံးဖိခိၣ်သန့န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢလၢအမ့ၢ်ပပုၤထူလံၤခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ခိဖျိတံးမၤစၢၤ ဟံးစ့န့ၣ်ကျဲ,ဟ့ၣ်ဝဲတံးမၤလိဒီးကရၢကရိရဲၣ်ကျဲန့ၣ်ဖုၣ်တံးမၤလိတဖၣ်ဆူပိၣ်မုၢ်သ့တဖၣ်လၢအမၤတံး လံတံးလၢကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢအတံးဖဲတံးမၤအပူၤတဖၣ်လၢမူဒါလီၤဆိအကလုာ်ကလုာ်အပူၤဘၣ် ဆၣ်အဝဲသ့တဖၣ်အိၣ်ဒီးတံးခွဲးတံးယၢ်စ့ၢ်ဒိၣ်မးလၢကကဲထီၣ်ဘၣ်ခိၣ်န့ၢ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ခိဖျိ တံးမၤတံးထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်ပျဲစိာ်တဖၣ်ဒီးတံးမၤလိတဖၣ်အဒိအမ့ၢ်ဝဲတံးသ့ထီၣ်တံးသ့တံးဘၣ်ဆူ ပိၣ်မုၢ်(၉၃)ဂၤအအိၣ်ဘၣ်ယးတံးသ့ညါန့ၢ်ပၢ်ကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢအဖိလစံၣ်တဖၣ်,ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ တံးခွဲးတံးယၢ်တဖၣ်,ဒ်ခိၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်စၢၤဖိၣ်ကီၢ်စၢၤဖိၣ်သန့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တံးသ့တဖၣ်အံၤ ကမၤစၢၤပိၣ်မုၢ်ခၢၣ်စးသ့တဖၣ်အံၤဒ်သိးကကတီၢ်ဆိအသးလၢကန့ၣ်လီၤပၣ်ယုၤမၤသကိးတံးလၢလၢ ခါဆူညါကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢတံးအိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ခိကရဲးတဖၣ်အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ ယုၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့တံးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကညီပိၣ်မုၢ်စံၣ်ညီၣ်ကီၢ်သၢဂၤလၢအပၣ်ယုၤဒီးစံၣ် ညီၣ်ကီၢ်ခိၣ်ကျိၣ်လၢကမၤဝဲတံးမၤလိတဖၣ်ဒီးသ့ထီၣ်စံၣ်ညီၣ်ကီၢ်ပိၣ်မုၢ်အဂုၤအဂၤသ့တဖၣ်အတံးသ့ တံးဘၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤတံးလၢကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢစံၣ်ညီၣ်ပိတုၤသန့အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပိၣ် မုၢ်ခိၣ်န့ၢ်(၃)ဂၤအံၤမ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအမၤတံးလၢစံၣ်ညီၣ်ပိတုၤအကျိၣ်အကျဲသန့လၢအထီကတံးလၢကညီ ဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢတံးဖဲတံးမၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါပဖိၣ်လိာ်စ့ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတံးမၤလိလၢပၢကီၢ်ပိၣ်မုၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်ပိၣ်မုၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ် ဒါ(၆၁)ဂၤအဂီၢ်ဒ်သိးကမၤလီၤတံးလၢပိၣ်မုၢ်ပၢကီၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်ပိၣ်မုၢ်လၢတံးယုထၢထီၣ်သီအီၤသ့ၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တံးသ့ညါန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ယးအဝဲသ့အမူအဒါတဖၣ်,ပိၣ်မုၢ်တံးခွဲးတံးယၢ်,မုၢ်ခါတံးစ့ဆူခိၣ် တကး,ဒီးသဲးစးတံးဂ့ၢ်ကီၢ်သ့တဖၣ်လၢအဝဲသ့ကဘၣ်သ့ဒီးဘျီဝဲလၢအဝဲသ့တံးဖဲတံးမၤမူဒါအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

- တာ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘိထီၣ်တာ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၤဒီးတာ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အကျိၤအကျဲ

ကညီပိၣ်မ့ၣ်ကရၢပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတာ်လၢ တာ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂၤ လၢတာ်ကွဲးပတြီၣ် ခါဆူၣ်ညါကိၢ်သူလုၤတာ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ တာ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတာ်ဒီး ကညီပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဆူၣ်ထီၣ်ပတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဒ်သိးတာ်ကမၤလီၤတံၢ်လၢတာ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အံၤအပူၤပၣ်ယုၣ်ဒီးတာ်ဒိသဒါလၢ အဂီၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်လၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတာ်ဘိတၢ်ဘါအဂီၢ်,ပိၣ်မ့ၣ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်,ဒီးတာ်ဟ့ၣ်တာ်အုၣ် ကိၤလၢပိၣ်မ့ၣ်ခါစးတာ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတာ်လၢထံၣ်ဂၢၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ. တာ်ကွဲးပတြီၣ်တာ် ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ကမံးတံာ်ဒီးန့ၢ် ဘၣ်တ့ၢ်လံပတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဒီး ခဲအံၤအိၣ်လၢတာ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးအဖၤမ့ၢ်လၢကထၢန့ၣ်တထၢန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပရဲၣ်ကျဲၤစ့ၢ်ကိးဒ်သိး ပိၣ်မ့ၣ်လၢအအိၣ်လၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီပူၤတဖၣ်, ကိၢ်ရၣ်တဖၣ်ဒီး ကညီပိၣ်မ့ၣ် ကရၢထီဘိကမံးတံာ်တဖၣ် ဒ်သိးကကွၢ်ကဒါက့ၤ ကိၢ်သူလုၤလံာ်ပံးပံးယာ်ခ့ၣ်ထၢၣ် လၢအမ့ၢ်ဝဲဂံၢ်ခိၣ်ထံးလံာ်တာ်သိၣ်တာ်သိခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢဘၣ်တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကညီဒိကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢန့ၣ်လီၤ. ပတီၣ်ထီၣ်ပတၢ်ဆူၣ်န့ၣ်တာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် ဒီးယုၣ်ထီၣ်လၢတာ်ကဟ့ၣ်အါထီၣ် ပိၣ်မ့ၣ်အတၢ်ကဲထီၣ်ခါစးလၢ ထံၣ်ဂၢၢ်သဲးအပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုးသူလှလံးပံးပာ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲလံာ်တဘျီလၢ တၢ်ပညိၣ်အိၤဒ်သိး ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဖျါဖျါဖျါဖျါလၢ တၢ်ထံၣ်စိ, တၢ်ဟံၣ်လုၢ်ပာ်ပူၤဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သိၣ်တၢ်သီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢလံာ်ပံးပာ်အံၤအပူၤတဖၣ် အံၤမ့ၢ် တၢ် လၢ ကမျါၤလၢ ကိၢ် သူ လှၤ အပူၤ တ ဖၣ် ကိး ဂၤ ဒီး ထံၣ် ယုၣ်, တူၢ်လိာ်ဝဲဒီး အိၣ် မူ ထွဲသကိးဝဲသ့ န့ၣ် လီၤ. လံာ်ပံးပာ်အံၤအပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲတၢ်ဟံးစု န့ၣ် ကျဲတဖၣ် လၢတၢ်ပၤတၢ်ပြး, တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဝဲ, တၢ် ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါတဖၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ပးလုၢ်လၢသကဲာ်ပဝးအဂ့ၢ်လၢတၢ်က ဘၣ်လုၢ်ပိာ်မၤထွဲအိၤတဖၣ်ဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ခါဆူညါဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ပုၤတဝါတခါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်တီ တၢ်တြၢ်ဒီးလၢအဒုးပၣ်ယုၣ်ပုၤကိးဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ ဆဲးမၤဝဲတၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲသကိးတဖၣ်လၢ က ခွဲပူၤဒီး တီၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီး တၢ် ထံၣ်တၢ်ဆိ ကမိၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်ပိာ်မုၢ်ခွဲးယာ်တ ဖၣ်, မုၢ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးပုၤကိးဂၤတၢ်ပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဖျါလၢလံာ်ပံးပာ်တဘျီ အံၤအပူၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ယုၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တထာ်န့ၢ်ယုၣ်အိၤဒီးဘၣ်ဒ်လဲာ်ပအိၣ် ဒီးတၢ်ဟံးသးလၢပကမၤသကိးဒ်တၢ်ဒီးကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်ပိာ်မုၢ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် တဖၣ်ဒီးမုၢ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးတဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ဟံးပနီၣ်အိၤလၢလၢပုၤပုၤ, တမ့ၢ်ထဲလၢလံာ်ပံးပာ်တဘျီ အံၤအပူၤဒီးဘၣ်, မ့ၢ်တခါတၢ်ကဘၣ်ဟံးပနီၣ်အိၤလၢခါဆူညါပဒိၣ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

• တၢ်ဟံးပနီၣ်ဒီးတၢ်စိာ်ကမိၣ်ထီၣ်ပိာ်မုၢ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်

ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲကညီပိာ်မုၢ်ကရၢခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးအတၢ်မၤန့ၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ်ဆူညါဒီးန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ ၂၀ ၂၁ နံၣ်တုၤခဲအံၤပဟ့ၣ်တၢ်ဟံးပနီၣ်တၢ်လၢကပီၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ခိၣ်န့ၢ် (၂၆)ဂၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ဆူပုၤတဝါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအမုၢ်နံၤပုၤထီၣ်အနံၣ်(၄၀)ဝိတဝီအကတီၢ်ပထူးထီၣ်ရၢလီၤလံာ်တ ဘျီလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢခိၣ်န့ၢ်(၄၀)ဂၤ အဂ့ၢ်အကျိၤလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်တီခိၣ် ရိၣ်ဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစိတဖၣ်ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတၢ်ကွၢ်လိလၢခါဆူညါစၢၤသ့ၣ်သီတ ဖၣ်အဂီၢ်ဒီးတကတီၢ်ဟံးဖျါထီၣ်ယုၣ်ပိာ်မုၢ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်တၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢအကဲဘျုးကဲဖျိၣ်လၢပ ပုၤတဝါတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပထူးထီၣ်ရၢလီၤစ့ၢ်ကိးလံာ်အဂၤတဘျီဘၣ်ပးပိာ်မုၢ်လၢပပုၤတဝါအပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤကညီပိာ်မုၢ်ကရၢလၢအပူၤကွံာ်အ ခါလၢကျဲလဲာ် အဂ့ၢ်ယုၣ်ဒီး တၢ်လၢအဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ဝဲဒ်သိး က မၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဝဲဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစိလၢတၢ်ကသ့ ဘျါ ရဲတၢ်ဂ့ၢ် ကီ တဖၣ် လၢအ ဝဲ သ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဒီးကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲအဂီၢ်ယုၣ်ဒီးအပူၤ တဝါ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ခံဘျီလၢအံၤတၢ်ကသ့က့ၤအိၤဒ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိအလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်လၢခါ ဆူညါကညီပိာ်မုၢ်ဒီးပိာ်မုၢ်ဖိသ့ၣ်စၢၤသ့ၣ်သီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တာဝန်ခံဒဏ်

ပိတ်မုတ်, တစ်မုတ်တစ်ခုနဲ့ဒီးတစ်ဘုံတစ်ဘာတစ်ရဲ့တစ်ကျဲအပူတစ်ဒီးသအစံးတစ်နဲ့မုတ်တစ်မနုလဲနဲ့.

တစ်ကြိမ်အိမ်သဒေပိတ်မုတ်ဒီးပိတ်မုတ်ဖိသတ်တဖန် ဒ်သိးကအိတ်ဒီးတစ်ပူဖျဲးလှာသွံင်ထံးတစ်စုဆူင်ခိတ်တကး, တစ်ဟံး နှို သွံင် ထံး တစ်ဘျူးတစ်ဖိုင်, တစ်မၤအမၤသီဘတ်ယးတစ်ဘတ်ယုာ်မုတ်ပးဖျိးဒီးတစ်မၤလီၤတံာ်တစ်ခွဲးတစ်ယတ်တဖန်ဖဲလၢတံာ်သဘုံသဘုင်အ ကတီၢ်ဒီး လၢတံာ်သဘုံသဘုင်ကဲထီၣ်ဝံၤသးဝံၤအလီၢ်ခံအဆၢကတီၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.

ပိတ်မုတ်တစ်ဒီးသအိတ်ဟံၣ်အိတ်ကဒုတဖန်-

ကညီပိတ်မုတ်ကရၢစးထီၣ်ဒုးအိတ်ထီၣ်ဟံၣ်အိတ်ကဒုလၢပိတ်မုတ်တဖန် လၢအတူၢ်ဘၣ် သွံင် ထံးမုတ်ခွါတစ်စုဆူင်ခိတ်တကးစးထီၣ်လၢ၂၀၀၁ နံၣ်အခါလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ပကွၢ်ထွဲကဟု ကယတ်ဒီးဒီးသဒေတံာ်ပိတ်မုတ်သွံင်တဖန်လၢပတံာ်ဖံးတံာ်မၤတံာ်စံၣ်စါအပူလၢအနံၣ်လွံၢ်ဆံ အတီၢ်ပူဒီးတကတီၢ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်အိတ် ကဒုသွံင်တဖန်အံၤဘၣ်တံာ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ် ကျဲၤမၤ အံၤလၢပူဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖန်အပူဒီး လၢတံာ်လီၤလၢကီၢ်သူလှၤအပူဖဲပူတဝါ သွံင်တဖန်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်ခဲဒဲဒီး တံာ်ဒုးတံာ်ယၢတံာ်သဘုံသဘုင်အလီၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. ပ ဟ့ၣ်တံာ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်ယးတံာ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ် ကျဲၤတံာ်မုးတံာ်ရံၢ်တဖန်, သးဂ့ၢ်ဝီတံာ်ဆိတ်ထွဲ မၤစၢၤ, ပူ တူၢ် ဘၣ်တံာ်ပိတ်မုတ်တူၢ်တံာ်ဟ့ၣ်ခီနီၤလီၢ်တံာ်တၢ်ပိတ်တဲသကိးအ မုး, ဒီးတံာ် ဟ့ၣ်တံာ်မၤစၢၤလၢအတကီၢ်လီၢ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီးတံာ်ဒီးသဒေတဖန်န့ၣ်လီၤ. ဖပတံာ်ဖံး တံာ်မၤသွံင်တဖန်အံၤလဲၤတရံးဒီးအသးဒီးသလုာ်ထီၣ်အသးဒိတ်ထီၣ်လီၢ်ထီၣ်အဖၢမုၢ်အ ကတီၢ် ဘၣ် ဆၢၣ်ဖဲန့ၣ် လၢအတယံာ်ဒီးဘၣ် အတီၢ်ပူ ပဘၣ်သူအါထီၣ်ပတံာ်ဆၢကတီၢ် လၢပူလီၢ်အိတ်ကမ့ၢ်ဒဲ ကဝီၤတဖန်အပူလၢကမၤလီၤတံာ်ဟံၣ်ပူဃီပူတံာ်စုဆူင်ခိတ် တကးတံာ်ဂံၢ်ကိတဖန်ဘၣ်တံာ်ဘျါရဲအံၤဒီးပိတ်မုတ်တဖန်ဘၣ်တံာ်ဒီးသဒေအံၤန့ၣ်လီၤ. ပတံာ်က ရၢကရီမုၢ်ပူထဲတဖုဒီးလၢအအိတ်ဒီးတံာ်ရဲၣ်တံာ်ကျဲၤလၢအကျၢၢ်ဘၢတံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤဘၣ် ယးသွံင်ထံးမုတ်ခွါတစ်စုဆူင်ခိတ်တကးကျိၤကျဲၤတဖန်လၢအဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါဒီးပူတဝါအ တံာ်အိတ်သးလၢပူဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖန်အပူဒီး လၢကီၢ်သူလှၤ အ ပူ ဘၣ်ယးတံာ် ဂ့ၢ်ကိသွံင်တဖန်အံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတံာ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တံာ်ဖံးတံာ်မၤအံၤအကတီၢ်, ပမၤသကိးတံာ်ဒီးပူဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢအဂူၤအဂၤတဖန် လၢတံာ်ကဒုးအိတ် ထီၣ်တံာ်အ ကျိၤအ ကျဲၤလၢအ ဟ့ၣ်က့ၤတံာ်စံးဆၢ တဘျီဃီဘၣ်ယးမုတ်ခွါတစ်စုဆူင်ခိတ်တကးတဖန်ဒီးတံာ်ကျိၤကျဲၤသန့ဆူစံၣ်ညီၣ်ပိတုတံာ် တီတံာ်တြၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တံာ်အိတ်သးလၢကီၢ်သူလှၤအပူတံာ်သဘုံသဘုင်တံာ်ကိတံာ်ခဲ မုၢ်အိတ်ဒုၣ်လဲာ်, ဒီးလၢပူဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖန်အပူတခိတံာ်ကဟံၣ်ပနီၣ်တံာ်ဆိတ် ထွဲမၤစၢၤလၢ တံာ်သူကီၢ်တဲာ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုအကျိၤအကျဲၤ မုၢ်အိတ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ် ပကျဲးစးဒုးအိတ်ထီၣ် တံာ်အကျိၤအကျဲၤဒီး တံာ်ရဲၣ်တံာ်ကျဲၤသွံင်တဖန် တသ့ဖဲအသ့ ဒ်အ ကြားအဘၣ်ဒီးသ့ဂ့ၢ်ကတံာ်န့ၣ်လီၤ. တံာ်ဖံးတံာ် မၤသွံင်တဖန်အံၤဘၣ်တံာ်မၤအံၤလၢပူ ဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖန်အပူလၢကီၢ်ကျိၤတဲာ်ဒီးကီၢ်သူလှၤအပူ လၢအပၣ်ယုာ်တံာ် ကွဲးပတြိၣ်သဲစးတံာ်ဘျါဒီးတံာ်ဟ့ၣ်တံာ်မၤလဲဆူပူလၢအဒုးအိတ်ထီၣ် ဖိလစံၣ်တဖန်ဘၣ် ယးဒီးတံာ်ဂ့ၢ်ကိတဖန်အံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံာ်ကတီၢ်န့ၢ်ခဲးတံာ်အတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤတဖန်ညီၣ်န့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ယးသွံင်ထံးဒီးမုတ်ခွါတစ်စု ဆူင်ခိတ်တကးတံာ်ဂ့ၢ်ကိ, ပပုၤယုာ်စုာ်ကိးဒီးတံာ်မၤ(၁၆)သီတံာ်ဂဲၤလီၢ်ခဲၣ်ဖုတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤ ဒ်သိးတံာ်ကပတုာ်တံာ်သူတံာ်စုဆူင်ခိတ်တကးထီၣ်ပိတ်မုတ်တဖန်, ဒီးတံာ်ပညိၣ်လၢတံာ်က ဒုးအိတ်ထီၣ်တံာ်လီၢ်တံာ်ကျဲၤလၢအပူဖျဲးတဖန်ဒီးအိတ်ဒီးတံာ်ဟ့ၣ်တံာ်ဆိတ်ထွဲမၤစၢၤတံာ်ရဲၣ် တံာ် ကျဲၤ တဖန်လၢ ပိတ်မုတ်ဒီးဖိသတ်တဖန်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒီးပအိတ်ဒီး ကညီက မျၢၢ် (၉,၀၀၀)ဂၤဘျဲၣ်လၢအပၣ်ယုာ်မၤသကိးတံာ်လၢ တံာ်မၤ(၁၆)သီတံာ်ဂဲၤလီၢ်ခဲၣ်ဖုတံာ်ဟူး တံာ်ဂဲၤတဖန်အပူ ဒီးပတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤ ပညိၣ်ခိတ်သွံင်တဖန်မုၢ်ဝဲတံာ်ဟ့ၣ်က မျၢၢ်တံာ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတံာ်ဟ့ၣ်တံာ်သွံင်ညါန့ၢ်ပၢၢ်တဖန် န့ၣ်လီၤ. ပစိာ်ကဖိထီၣ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုအ ကျိၤအကျဲၤတဖန် ဒ်သိးကဖိၣ်ဂၢၢ်ယတ်ပူမၤကမၢ်တံာ်တဖန် လၢကအိတ်ဒီးတံာ်ဟံးနှံၣ်မူဒါ လၢအတံာ်မၤကမၢ်ပူဟံၣ်ခိတ်အတံာ်ခွဲးတံာ်ယတ်တဖန်အဖိခိတ်န့ၣ်လီၤ.

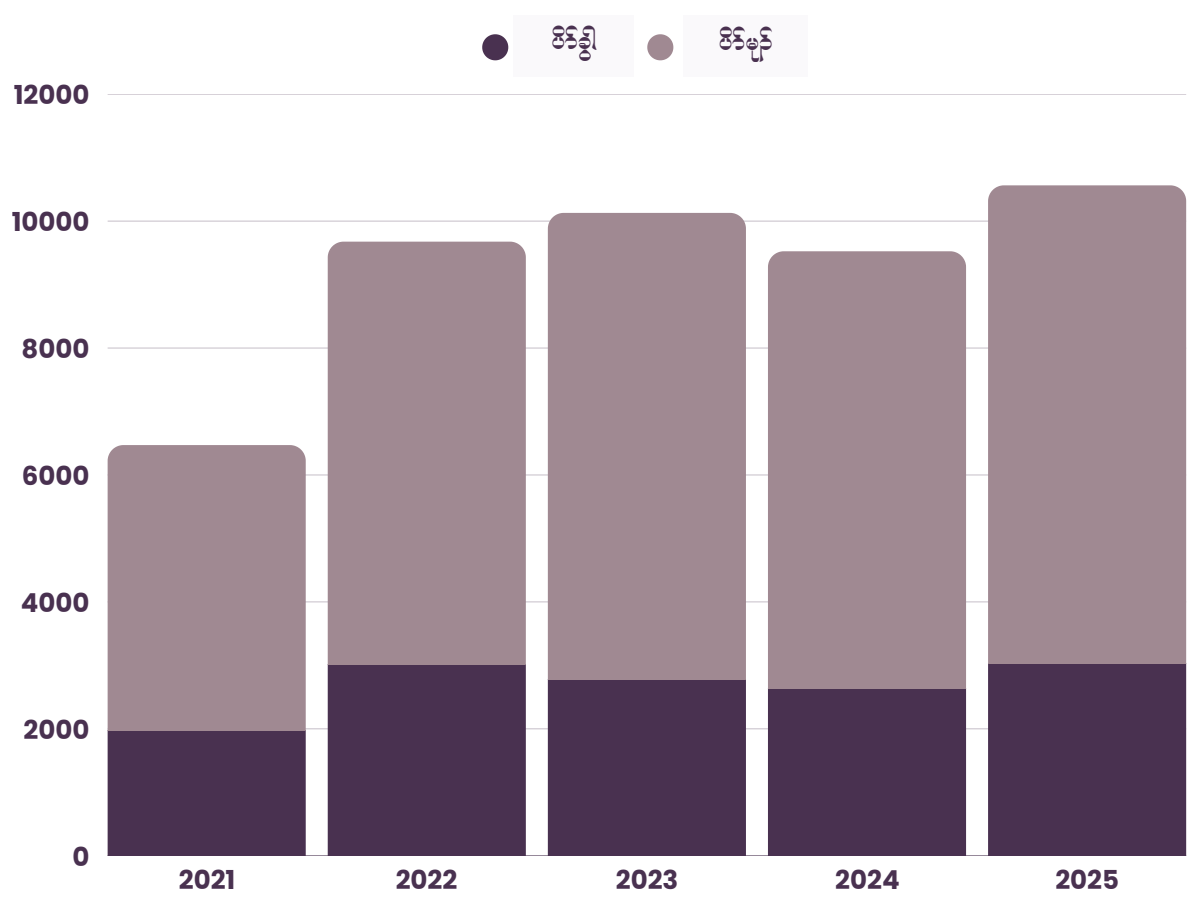

တက်ကတီးနားခဲးတက် အတက် ဟူး တက်ဂဲးတဖှ် ညီနက်ပက်ဖျါထီဂ် ဘဂ်ဃး သွံဂ်ထံး ဒီး မုဂ်ခွါတက်စု ဆူဂ် ခီဂ်တ ကးတက်ဂ်ကီ, ပဂ်ဃုဂ်စုဂ်ကီးဒီး တက်မ(၁၆) သီတက်ဂဲးလီဂ်ခဲဂ်ဖှ်တက်ဟူးတက် ဂဲး တဖှ်, ဒီး တက်ပညီဂ် လာ တက်ကဒူးအိဂ်ထီဂ်တက်လီဂ်တက်ကျဲးလာအပူဖျူးတဖှ်ဒီးအိဂ်ဒီးတက်ဟ့ဂ်တက်ဆီဂ်ထွဲမစာတက်ဂဲဂ်တက်ကျဲးတ ဖှ်လာ ပိဂ်မုဂ်ဒီးဖိသဂ်တဖှ်အဂီဂ်န့ဂ်လီ.

၁၆ သီတက်ဟူးတက်ဂဲးလာအထီခါတက်သူသွံဂ်ထံးမုဂ်ခွါတက်စုဆူဂ်ခီဂ်တကး

တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အကျါအကျဲလၢတၢ်ကဖံးမၤဘၣ်တၢ်အဂီၢ်-

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢ ကတိၤန့ၣ်ဒဲးတၢ်လၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးဖိးသဲးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤဘၣ်တၢ်လၢ ကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်အပူၤဖးယံၣ်လံၤန့ၣ်လီၤ.ပနၢ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲကတီၢ်ယံၣ်တၢ်ဘျါဆဲးကျဲတဘိၣ်လၢကမၤစၢၤပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်လၢအအိၣ်တၢ်လၢကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်အပူၤလၢအန့ၣ်လွံၢ်ဆံၣ်အတီၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲ(၂၀၂၅)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အခွဲးဒီးတၢ်ပျဲလၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲလၢကဟးထီၣ်လၢဒဲးကဝီၤအချၢဒီးဖိးမၤတၢ်လၢကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤပကျဲးစးမၤတၢ် ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးကမၤလဲၢ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်အကျါအကျဲတဖၣ်လၢကဘျါဆဲးတၢ်ကိတၢ်ခဲဒီးတၢ်မၤဆူးမၤဆါတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်ဆူပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မးတခါမ့ၢ်လၢပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢမုၢ်ကမဲဒီးပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်က့ၤဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အမူၤဒါ အနီၣ်ဂံၢ်အါဒိၣ်ထီၣ်ခိဖျိလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤယုၢ်ဒီးပယီၤသုးမိၤစီရိၤအတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်တြိဆၢဒိသဒၢဆိ

ပိၣ်မုၢ်,တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤတၢ်ဒိသဒၢတြိဆၢဆိစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်ဒိသဒၢတြိဆၢဆိ တၢ်သဘၣ်သဘၣ်ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးခိဖျိ တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ပိၣ်မုၢ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲ, တၢ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိအဂံၢ်ထံးလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီး တၢ်စိကဖိထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်တီတၢ်တြိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်သုးမိၤစီရိၤတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအဝဲသ့ၣ်အဖိခိၣ်ဘူးကအိၣ်ကိးမ့ၢ်နံၤဒဲးယၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးမိၤစီရိၤတဖၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်ဆူ ကလုၢ်န့ၣ်ခတဖၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပူၤလၢအပၣ်ယုၢ်ကီၢ်သူလုၤဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်လၢအပညိၣ်လိၤလိၤဆူပူၤထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်လၢအပၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ခးနါစီၤကျိတဖၣ်, ကွံၣ်လီၤမုၢ်ပိၣ်လၢကလံၤကျါခိဖျိကဘိယူၤလၢမူဖးဖိဒီးတၢ်ခးတၢ်စုကဝဲၤမိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢကမျါအကျါလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်နီၤဖးတၢ်အန့ၣ်အဆၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကမျါတဖၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အီၤလၢဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွံၣ်ဆူအန့ၣ်သဝီတဖၣ်အချၢခိဖျိအန့ၣ်အသဝီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်ထီၣ်ကွံၣ်အီၤ, တၢ်ခးဟးဂီၤကွံၣ်မ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ကွံၣ်လီၤမုၢ်ပိၣ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢပယီၤသုးမိၤစီရိၤတၢ်ကျဲးစးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံပယီၤသုးမိၤစီရိၤအတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်ရၢလီၤအသးလၢထံကီၢ်ဒိတဘၣ်ညါဒီးမၤဟးဂီၤဝဲကညီကလုၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ်ဒီးမၤပျဲၤမၤဖုးပုၤလၢအကထိတဖၣ်ကထိအသးသမူန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တြိဆၢဒိသဒၢဆိတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်ယုၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ကူၣ်တရံးရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်ကမၤစၢၤလီၤကွံၣ်တၢ်သဘၣ်သဘၣ်ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်ခိဖျိ တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ပိၣ်မုၢ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲ, တၢ်ဘျါဆဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကိအဂံၢ်ထံးလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီး တၢ်စိကဖိထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်တီတၢ်တြိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢအိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢကွံၣ်စီလၢကမၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခိဖျိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ခဲၣ်ဖ့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိဆူပူၤတဝါအပူၤဒ်သိး တၢ်ကထိဒါသုးမိၤစီရိၤအတၢ်ပၢတၢ်ပြဲး,တၢ်ကွံၣ်တလီၤထီၣ်ဒါတၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးအယၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဆူပူၤတဝါဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ -

ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢအိၣ်ဒီးတၢ်စးထီၣ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲဟံးန့ၢ်မူဒါလၢကျဲအါဘိလၢအတကူၣ်လဲၢ်လၢအပူၤကွံၣ်(၅)န့ၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တချုးလၢသုးမိၤစီရိၤဟံးကွံၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်ပမၤတၢ်လံတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ယးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျါအကျဲ,တၢ်ကျဲၤယူကျဲၤဖိး,ဒိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤန့ၣ်ဒဲးတၢ်အတၢ်မၤလိတဖၣ်ဒီးအဂူၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢဟံးန့ၢ်တၢ်လံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဘၣ်ယးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးအယၢ်တဖၣ်လၢအန့ၣ်တဖၣ်အန့ၣ်လံ,ဒီးလၢသုးမိၤစီရိၤဟံးကွံၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံပတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတၢ်မူးတၢ်ရၢတဖၣ်ဆူပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢစံၣ်ညီၣ်ပိတုၤသဲးတၢ်တီတၢ်တြိတဖၣ်အအိၣ်ဒီးပဟ့ၣ်တၢ်မၤလိဆူပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဒ်သိးအကနၢ်ပာ်ဘၣ်ယးထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂၤတၢ်အကျါအကျဲသန့အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီလၢပုၤလၢအမၤကမၢ်ကွီၢ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢအမၤကမၢ်ကွီၢ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ပမၤတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဘၣ်ယးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒိသဒၢန့ၣ်လီၤ.

ပမာစွာကီးတၢ်လၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဒဲကဝီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤလိၤကိၣ်အဟံၣ်ဒွဲ
တဖၣ်ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
ဒီးန့ၢ်ပၢၢ်ဝဲအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတမံၤလၢလၢအခါန့ၣ်
အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၤတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဆူလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်
ညါလၢဖဲတၢ်ဒူးတၢ်ယၢ်အဆၢကတီၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျါ
တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလီၤဆိတဖၣ်လၢအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢ
တၢ်န့ၣ်အယိပဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အကျါအကျဲတဖၣ်ဒ်သိးကမၤလီၤစ့ၤကွၢ်
တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်လၢဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်ယးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ်,
လၢပၣ်ယုၢ်တၢ်ဟဲဘၣ်ဒိဖိသၣ်ဒီးပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်ဒိၣ်မး
လၢတၢ်ဂဲၤလိၣ်လၢတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်ဒ်သိးတၢ်ကတြီဆၢဒိသဒါဆိန့ၢ်
တၢ်တီၢ်တၢ်တြီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲး
တၢ်ယၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါတဖၣ်လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝါတဖၣ်အအိၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ်သလၣ်လီၤအသးလၢကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်
ဘၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်သူလုၤအပူၤ,ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့ၢ်ခိဖျါလၢတၢ်ဘၣ်
ပျံၤဘၣ်ဖူးတၢ်လၢကတီၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၢ်,ခိဖျါတၢ်ဆဲးကျိး
ကီၢ်ခဲအယိမ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အယိတၢ်မူးတၢ်ရၢ
ခဲလၢတၢ်တန့ၢ်မၤနီၣ်မၤယါမ့ၢ်တဖၣ်ဖျါထီၣ်အီၤခဲလၢဘၣ်.လၢတၢ်
န့ၣ်အယိတၢ်မူးတၢ်ရၢအနီၣ်ဂံၢ်နီၢ်ဒူးနီၢ်နီၢ်တဖၣ်ဖျါလၢကအိၣ်အါန့ၢ်ဒီး
တၢ်လၢပဒီးန့ၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိၣ်မ့ၣ်ကရၢပညိၣ်လိၤလိၤလီၤဆိဒၣ်တၢ်လၢတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤဟီၣ်
ခိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢအထီၣ်ဒါပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ်ဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဒိ,
ဖဲ၂၀၂၁န့ၣ်ယုၤလၢအတီၢ်ပူၤတၢ်ကဲထီၣ်သးအိၣ်ဝဲ(၁၇)ခါလၢအဘၣ်ယး
ဒီးတၢ်ဖိၣ်နါစိၤပုၤကညီလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်ဒီးတမ့ၢ်တၢ်လၢ
အဖိးသဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤပၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ဖိၣ်ဝဲပိၣ်မ့ၣ်(၆)ဂၤလၢအ
ဘၣ်တၢ်မၤဆါမၤပယွဲအီၤ,မၤဆူၣ်မၤစိးဝဲလၢကဘၣ်ဝံတၢ်ယိးလၢပယီၤ
သုးမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်သူပိၣ်မ့ၣ်
သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်ပုၤကညီတၢ်ဒိသဒါကတီၢ်တခါအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိတ်မုန်ကရအတတ်ပရိယာဉ်ဘုရားသားတော်မဟေးဂီပုဟ်တိုင်ခိတ်ဖိတုးတုးယတ်

လအဘတ်တော်မကမဂ်အိလအပယိသုးမုန်ဒိတ်လအကိတ်သူလအပူ

ကညီပိတ်မုန်ကရအတတ်ပရိယာဉ်ဘုရားသားတော်မဟေးဂီပုဟ်တိုင်ခိတ်ဖိတုးအယတ်တဖန်လအပယိသုးမုန်ဒိတ်မကမဂ်ဝဲတဖန်လအပပူကညီဟ်တိုင်ကဝိတဖန်အပူလအထီဒါပပူကလုာ်နုာ်လိ.ပဟ်ခိတ်နီနီဂံနီနီဒုးတဖန်လအပဒီးနုာ်ဘတ်လအကတိတ်ခဲလအဘတ်တုာ်ဆူဆူကညီပိတ်မုန်ကရအအိတ်နုာ်လိ.

၂၀၂၀ - ၂၀၂၅

01 ၁. တံးခဲကျိတ်တံးခဲလိမုန်ပိတ်

- တံးခဲလိမုန်ပိတ် ကဲထီဆဲး(၃,၄၈၀)ဘျီလအတအိတ်ဒီးတံးကွဲတံးဒီးသုးဒီးသးနီတဲးဘတ်
- တံးခဲတံးလိမုန်ပိတ်တံးခဲကဲထီဆဲး ၄၄,၆၈၈ ဘျီဒီး တံးခဲလိမုန်ပိတ်တံးခဲကဲထီဆဲး ၂၂,၃၄၄ ဘျီ
- တံးခဲလိမုန်ပိတ်ဒီးဒိတ်လအညီသဝိတဖန်အပူကဲထီဆဲး ၂၂,၃၄၄ ဘျီ
- တံးခဲလိမုန်ပိတ်လအကတိတ်ယုာ်လအသဝိတဖန်အိတ်မအိတ်ဆလိတ်တဖန် ကဲထီဆဲး ၃၇၈ ဘျီလအပပူ ယုာ်ဒီးစံးလိတ်လိတ် ၅၉ဘတ်

03 တံးဖိတ်စာပတ်တံးလအတဘတ်ဂံဘတ်ဝိတဖိးသဲး,တံးထာနုာ်ဆူတံးဒုးပတ်အပူ,တံးမအါမပယုာ်,တံးသုးမိတ်ကိတ်ဖိတဖန်ဒိတ်ပူကညီတံးဒီးသဒါ,တံးနုာ်ကျိတ်အသိး

- တံးကဲထီဆဲး ၂၇၅၈ တံးဖိတ်ယုာ်ပုဟ်တိုင်တံးခဲလိတ် ၁,၄၀၈ ဂါ

05 တံးမပူမပုးဒီးတဟ်ဆိတ်သနဲးတဲပူတဲးမုန်တံးလအကတိတ်တဖန်ဒိတ်ကဲထီဆဲးပူကမုန်တဖန်.

- တံးကဲထီဆဲးဆိတ် ၆,၉၇၂ ခါ (တံးထာနုာ်ယုာ်တံးနုာ်လိမုန်တံးထီဆဲးကိတ်ဖိတဖန်နုာ်လိ.အိတ်- ပယိသုးတဖန်သုးကျိတ်တံးခဲကဲထီဆဲး.ဒိတ်တဖန်.သုးတံးခဲဆူဒိတ်တကဲဒီးမဟေးဂီတံး.မအုးမအါ.မပူမပုးဒီးမအုတ်မအိတ်ဒိတ်တဖန်. ကတိတ်ယုာ်ဒုးသုးတဖန်. ငြိလအမုးဖိတ်ဖန်.ယုာ်တံးလိမုန်ပိတ်တဖန်.မုန်ပိတ်လအဘတ်တံး ဆဲးယတ်ဆိတ်လအဟ်တိုင်လိလအဆိတ်တဖန်သဝိတဖန်)

07 ကတိတ်ယုာ်တံးခဲလိမုန်ပိတ်(ဒိမုန်ပယိသုးကတိတ်ယုာ်,တံးဒုးသုးကတိတ်ယုာ်ဒီးကတိတ်ယုာ်လိတ်ဒိတ်ပတံးတဖန်လအပညိတ်ကမုန်တဖန်)

- ကတိတ်ယုာ်တံးခဲလိမုန်ပိတ် ၄,၈၀၀ ဘျီ (ပုဟ်၂၆၇ ဂါဒီးပုဟ်တိုင်ခိတ်လိမုန်ပိတ် ၆၃၀ ဂါဒီးတံးခဲကဲထီဆဲးအသိး)

09 တံးလဲတံးကတိတ်ကျိတ်ဘတ်ကဲထီဆဲးတံးပတ်လအပယိသုးမုန်ဒိတ်

- တံးကဲထီဆဲး ၁၉၅ ခါ (တံးမုန်ပယိသုးတံးသမဲးအိတ်ဒိတ်တဖန်.မဲတံးကဲထီဆဲးကတိတ်ပုဟ်တိုင်တံးခဲလိမုန်ပိတ်တဖန်.မဲနုာ်အဆဲးကတိတ်ပယိသုးတဖန်အဆူထီဆဲးအသိးမုန်ဒိတ်တဖန်.မဲတံးကဲထီဆဲးလဲ တံးခဲကဲထီဆဲးဒီးတဟ်ဆိတ်လအပပူသဝိတဖန်ကဟေးဂီ.အသိးဘတ်.)

02 တံးမသဲးဒီးတံးဘတ်ဒိတ်ထံးနုးနုးကျိတ်ကျိတ်

- တံးသဲးတံးပုဟ်ကဲထီဆဲး ၁,၂၇၁ ဂါ ပိတ်မုန် ၅၁၄၈.ပိတ်ခွါ ၇၆၂ ဂါ
- ပုဟ်တိုင်တံးလအဘတ်ဒီးနုးနုးကျိတ်ကျိတ် ၂၄၁၃၈ (ပိတ်မုန် ၁,၂၀၆၈.ပိတ်ခွါ ၁,၇၁၅ ဂါ) (ပုဟ်တိုင်တံးတဖန်ဆဲးအိတ်ကတိတ်ဒီးနုးနုးကျိတ်ကျိတ်မိမုန်တံးခဲလိမုန်ပိတ်ဒိတ်ဖိတ်တဖန်လအတအိတ်ဒီးတံးကွဲတံးနီတဲးဘတ်.ဒီးမိမုန်ကတိတ်ယုာ်ကွဲ လိမုန်ပိတ်တဖန်အသိး. ဒိမုန်ပိတ်ဘတ် မုန် ပိတ်လအပယိသုးဆဲးလိမုန်ပိတ်လအဟ်တိုင်ဆဲးလိမုန်ပိတ် တဖန်အသိးနုာ်လိ.)

04 တံးဂုာ်ဆူတံး,တံးဟ်တံးဘျိတ်,တံးမဟေးဂီတံး မိတ်လဲတံးတံးခဲလိမုန်ပိတ်(ဟ်တံး,တံးအိတ်တံး,ဆိတ်ဖိတ်ကိတ်ဖိတ်ဒီးတံးလိမုန်ပိတ်,အဂုာ်အဂါတဖန်)

- တံးကဲထီဆဲးဆိတ်ခဲလိမုန်ပိတ် ၉၇၈၈ လအပပူဒီးပုဟ်တိုင်တံးအစုာ်ကတိတ် ၅၆၃၈ (ပယိသုးတဖန်နုာ်လိမုန်ပိတ်ဒီးနုာ်ဆူလအဟ်တိုင်ပုဟ်ယုာ်. ဆိတ်ဟ်တံးမုန်မဟေးဂီတံးမိတ်လဲတဖန်.ဒီးဟ်တံးမုန်မဟေးဂီ.အသိးဆိတ်ဖိတ်ကိတ်ဖိတ်နုာ်လိ.)

06 တံးမအုတ်ဝဲတံးယိတ်(ဝဲပိတ်တံး)ဒီး တံးမအုတ်မအိတ်တံး

- တံးကဲထီဆဲးခဲလိမုန်ပိတ် ၁၀၈ ခါ ဒီးပုဟ်တိုင်တံးခဲလိမုန်ပိတ်ဆိတ် ၁,၀၁၁ ဂါ (ပယိသုးတဖန်ဟ်လိမုန်ပိတ်အလိမုန်ပိတ်အဘုးဒီးနုာ်ဆူသဝိတဖန်လအကတိတ်မဟေးဂီ.ဝဲပိတ်တံးလအကိတ်တဘျိတ်မဟေးဂီ.အသိးတဘျိတ်လအသိးဆိတ်တံးခဲလိမုန်ပိတ်.)

08 ဟ်တံးဒီးဒဲးတဖန်ဘတ်တံးဒုာ်ဆူထီဆဲးတံးမဟေးဂီ.ကွဲဒိမုန်ပယိသုးတဖန် (မု)ဒိမုန်ပယိသုးမုန်ဒိတ်

- အစုာ်ကတိတ်ဟ်ဆူပုဟ် ၃,၆၃၁ ဟ်တံး တံးဒုာ်ဆူထီဆဲးကွဲဒိမုန်ပယိသုးတဖန်
- ဟ်တံးဒီးပဒိတ်အတံးသုာ်ထီဆဲး ၁,၇၄၂ ဟ်တံးဒုာ်ဆူထီဆဲးကွဲဒိမုန်ပယိသုးမဟေးဂီ.ကွဲဒိမုန်ပယိသုးတဖန်တံးခဲလိမုန်ပိတ်.
- စံးပုဟ်တိုင်တံးမဟေးဂီ.ကွဲဒိမုန်ပယိသုးအပပူယုာ်ဒီးစံးလအပပူသုာ်တဖန်နုာ်လိ.

10 ပုဟ်လိမုန်ပိတ်ကမုန်ပယိသုးမုန်ဒိတ်ကဲထီဆဲးအပူ

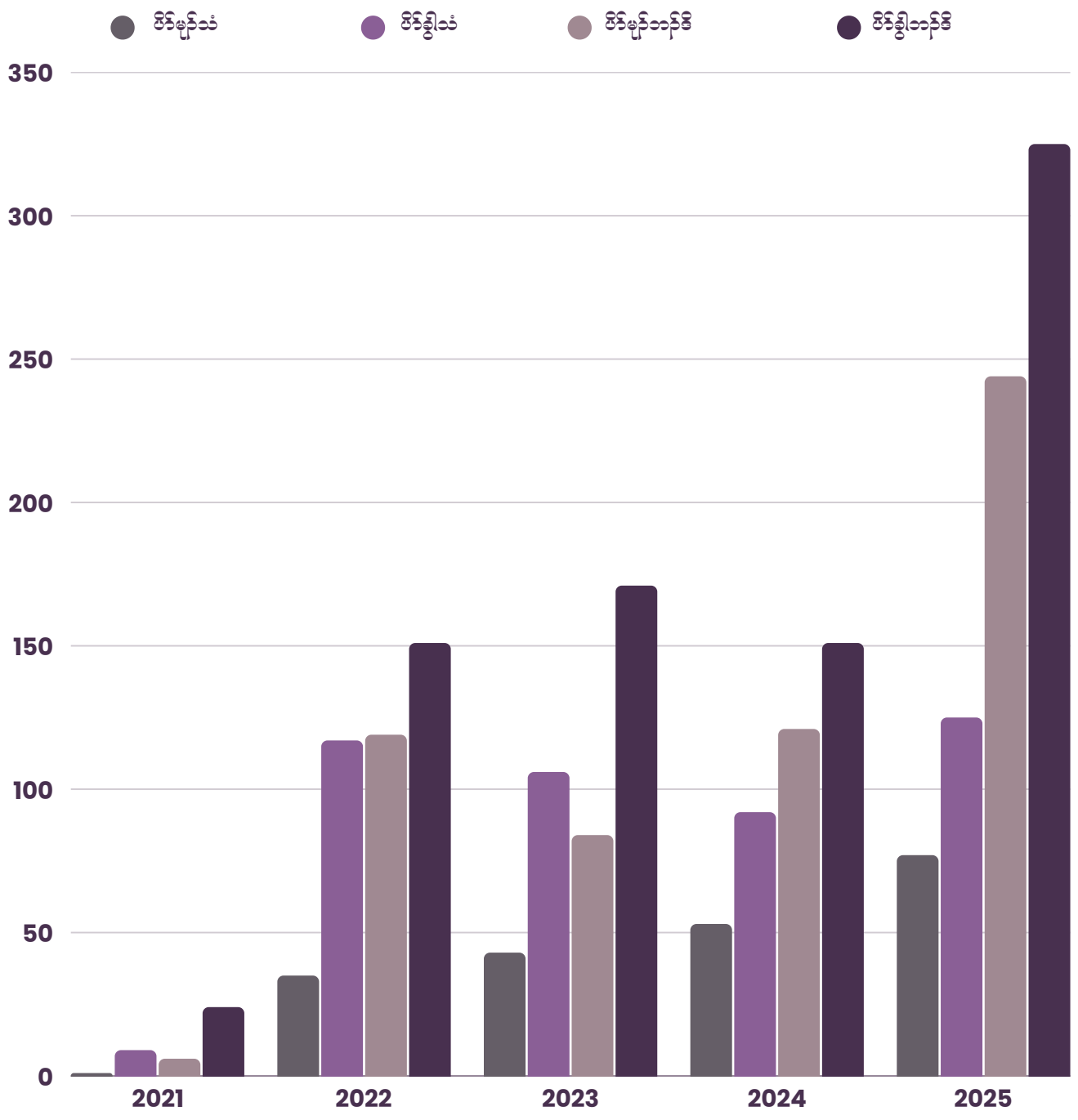
- နီဂံခဲလိမုန်ပိတ် - ၁,၇၇၂,၈၇၀ ဂါ

တံးသုာ်တဖန်အံးမုန်ပိတ်တံးမဟေးဂီ.ပုဟ်တိုင်ခိတ်ဖိတ်ယတ်တံးပရိယာဉ်ဘုရားသားတော်မဟေးဂီ.ပုဟ်တိုင်ခိတ်ဖိတ်အအိတ်နုာ်လိ.တံးမဟေးဂီ.ပုဟ်တိုင်ခိတ်ဖိတ်ယတ်တံးလဲလိမုန်ပိတ်.အသိးသကုာ်ဆဲးဒီးလအညီပိတ်မုန်ကရအအိတ်လအကိတ်သူလအပူဘတ်ဆိတ်ဒိမုန်ပယိသုးတဖန်ပူတံးဖုးလအတံးကတိတ်ပုဟ်တိုင်တံး,တံးဘတ်တံးဘလိတ်ဘတ်ယိတ်,ဒီးတံးဆဲးကျိတ်ကဲဒဲးအဆိတ်မုန်တံးဂုာ်ခဲလိမုန်ပိတ်တံးနုာ်တံးဂုာ်တံးကျိတ်တနုာ်ခဲလိမုန်ပိတ်.လအတံးနုာ်အဆိတ်မုန်တံးဂုာ်ခဲလိမုန်ပိတ်ဒီးနုာ်အဆိတ်အိတ်နုာ်ဒီးတံးလအပဒီးနုာ်အဆိတ်နုာ်လိ.

ထံဂုဏ်ဂုဏ်ကတိန့်ခဲးတံ -

ကညီပိာ်မုာ်ကရုမာ်စုာ်ကီးတံကတိန့်ခဲးတံလံထံဂုဏ်ဂုဏ်ပတိာ်ဒ်သိးကမာ်စုာ်လီကွံာ် သုးမိစိရီလံ အတဖိးသဲးတဖု အံအဂံာ်အဘါဒီး စိာ်နုာ်တံမုာ်တံခုာ်ဆူ ပထံပကိာ်အပူနုာ်လီ. ပကတိတံလံဘိမုာ်စုာ်ကရုအပူ,ထံာ်လိာ်သးဒီးထံ ကိာ်မိာ်သိမိာ်လံခါဒီးတဖုဒီးဟ့ဒီးနီလံတံဂုာ်တံကိာ်တဖုလံပဒီးနုာ်ဘုာ်လံဟံာ်ကတိအပူတဖုဒီးမာသကိးယုာ်တံ ဒီးသိာ်မုာ်တဖုလံတဟံးနုာ်တံမနီာ်မာယါတံဂုာ်တံကိာ်ဘုာ်ပဒီးတံမာအသးဖဲအံသ့တဖုနုာ်လီ.ပမာစါလံတံဒုး အိာ်ထိာ်ကညီတံမုာ်တံခုာ်ပုာ်ဘုးဖဲတံဆိာ်ထဲမာစါတံဖဲတံမာ ဒ်ပဟ်ဖျါထိာ်တံလံထးအသိ,လံအမုာ်တံထုးထိာ်တံ ဟ်ဖျါတဖုဒီးပုာ်ယုာ်မာသကိးလံတံကတိန့်ခဲးတံတဖုနုာ်လီ.

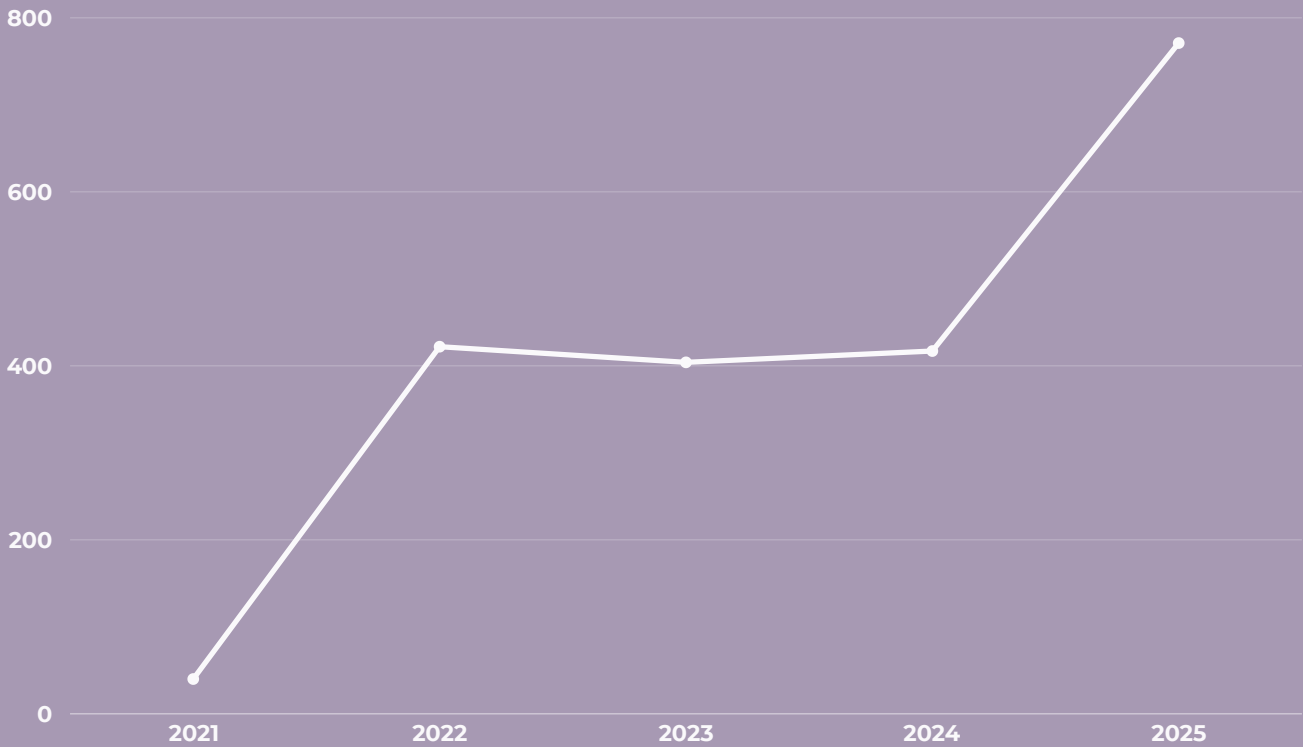
ပုာ်ဘုာ်ဒိဘုာ်ထံးမုတမုာ်ဘုာ်သံဘုာ်ပုာ်ဒိဖျါတံကိာ်သံဘုာ်သံဘုာ်လံကိာ်သုလံအပူ
၂၀၂၁ - ၂၀၂၅

ကညီပိာ်မုာ်ကရုမာ်စုာ်ကီးတံလံတံကတိန့်ခဲးတံလံထံဂုဏ်ဂုဏ်ပတိာ်ဒ်သိးကမာ်စုာ်လီကွံာ် သုးမိစိရီလံအတဖိးသဲးတဖုအံအဂံာ်အဘါဒီးစိာ်နုာ်တံမုာ်တံခုာ်ဆူပထံပကိာ်အပူနုာ်လီ.

ပျားဘန်ဒီဘန်ထံးမုတမုာ်ဘန်သံဘန်ပျာ်ခီဖျါတၢ်သဘံသဘုၣ်လၢကီၢ်သုလုၤအပူၤ

၂၀၂၁ - ၂၀၂၅

- တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်မၤကတၢၢ်ကွၢ်တၢ်ကွၢ်တလီၤထီၣ်ဒါတၢ်-
 ကညီပိာ်မုာ်ကရၢဟ့ၣ်ဝဲတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သ့တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢ ပကိၣ်တဖၣ်အပူၤ ဒီး ပတၢ်
 သူၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစီတၢ်မၤလိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ပမၤလီၤတၢ်ဒ်သိးပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်
 ကအိၣ်ဒီးတၢ်အကံၢ်အစီတဖၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒ်သိးကဒူးဘျးစဲတၢ်သဘံသဘုၣ်လၢအကဲထီၣ်သးလၢပ
 ပျာ်တဝါအပူၤဒီးလၢကလုာ်န့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပကျဲးစးဟ့ၣ်လီၤသးနီၢ်နီၢ် ဒ်သိးတၢ်မုာ်တၢ်
 ခုၣ်ကအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤဒီးဟ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဟံးလိာ်စုမၤသကိးတၢ်ယုာ်တၢ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ
 တၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပမၤသကိးတၢ်ဒီးပျာ်ပျာ်ဂၤတဖၣ်လၢတၢ်က
 သူၣ်ထီၣ် ကလုာ်န့ၣ်ပိာ်မုာ်ကရၢစၢၤဖျိၣ်ကီၢ်ပယီၤ (WLB)လၢအမၤယုာ်သကိးတၢ်တပူၤဃီဒီးကလုာ်န့ၣ်ပိာ်မုာ်
 တၢ်ကရၢကရိ(၁၂)န့ၣ်လၢကဟံးစိာ်န့ၣ်သကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပိာ်မုာ်ကရၢ
 ဆုၢ်ခၢၣ်စးဆူပိာ်မုာ်ကရၢစၢၤဖျိၣ်ကီၢ်ပယီၤ (WLB) အအိၣ်ဒ်သိးကဟံးမုာ်ဒါလၢတၢ်တံခိၣ်ရိၣ်ခဲလၢအပျဲၤဆၢပျဲၤ
 ကတီၢ်, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိတၢ်သူၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဒီးတၢ်တံခိၣ်
 ရိၣ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်သုလုၤတၢ်ဘျၢသဲးစး -
 ကညီပိာ်မုာ်ကရၢဂဲၤလိာ်စုာ်ကိး တၢ်လၢတၢ်ကဆိတလဲမၤဂ့ၤထီၣ် ကီၢ်သုလုၤကီၢ်မုာ်သဲးစးလၢကမၤလီၤတၢ်
 လၢပိာ်မုာ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဒ်သးအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢစိာ်ကဖိထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်သ့ဒီးတၢ်ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢအပာ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်
 ဟ့ၣ်လီၤသးဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်တဲသကိးတၢ်ဒီးတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီလၢကလုာ်န့ၣ်ပျာ်တဝါတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ
 ထံကီၢ်ဒ်ဘၣ်ဒ်ညါအပူၤန့ၣ်လီၤ. မၤတၢ်ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢ (ASEAN) ဒီး ဘီမုာ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢ (UN)
 ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပျၢ်စီတဖၣ်အပူၤဒ်သိးတၢ်ကထီဒါတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအကဲထီၣ်အသးတပယုာ်ဃီ
 လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဂွါအူတင်မစာဒီးတင်ဝံဆာထာ်က့တင်ရဲၣ်တင်ကျဲတဖၣ်

ပိၣ်မုၢ်တင်မုၢ်တင်ရဲၣ်တင်ဘၣ်တင်အဲၣ်ဒီးခံးဝဲဘၣ်ဃးဂွါအူတင်မစာဒီးတင်ဆိၣ်ထွဲမစာအကျါအကျဲလၢကတီၢ်ယံၣ်လၢတင်ကမၤဂ့ၤထီၣ်က့တင်အဂီၢ်မုၢ်တင်မန့ၤလဲၣ်.

- မၤလီၤတံၢ်လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်တင်ကဘၣ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးအိၤဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးတၢ်သးကညီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်ကဘၣ်မုၢ်တင်လၢအဘၣ်လိၣ်ဖိးမံလိၣ်အသးဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်,တၢ်ရဲၣ်တင်ကျဲလၢအဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါလၢတၢ်သးလီၤသးကျဲဒီးတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲက့မၤဂ့ၤထီၣ်က့တင်လၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ်သးဝံအလီၤခံန့ၣ်လီၤ.

ဂွါအူတင်ဆိၣ်ထွဲမစာတဖၣ်-

ကညီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢမုၢ်ပုၤအကျါတဖုလၢအမၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပုၤတဝါအပုၤဘျးစဲလၢအဟ့ၣ်ဂွါအူတင်ဆိၣ်ထွဲမစာဆူပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်သးကညီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမစာကရၢတဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမစာတတုၤယီၤဘၣ်မုၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမစာတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကၤယၢ်အိၤလၢသးမိၤစိရိၤအတၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပုၤအယိန့ၣ်လီၤ.ပုၤဘျးစဲကရူၢ်အံၤပုၤဃုာ်ဒီးပျီပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢပုၤတဝါတဖၣ်အပူၤဒိမၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးန့ၣ်သဝီခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်ခါၣ်စးလၢအဂ့ၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယိပိၣ်မုၢ်အါဒဲအါဂၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါကလုာ်လၢအဖဲကဲထီၣ်က့ဟံၣ်ယီၤတၢ်ဂွါကီၢ်ဒီးဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်က့မုၢ်ဒါလၢဟံၣ်ပုၤယိပုၤဒီးဘၣ်ဒိသးက့ၤအဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ်လီၤ.ညီၤန့ၣ်လၢမုၢ်ခါမုၢ်ဒါအပူၤပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဘၣ်ဒိသးတၢ်ဒီးဟံးမုၢ်ဒါလၢဟံၣ်ဖိယိဖိလၢအဂီၢ်ဘၣ်.မုၢ်လၢတၢ်အံၤမုၢ်ဝဲပိၣ်ခါတဖၣ်အမုၢ်အဒါန့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢာ်ဖဲကဲထီၣ်အသးခိဖျိတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတၢ်သံတၢ်ပုၤ,တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးအယိပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံးထီၣ်မုၢ်ဒါလၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကတီၢ်,တၢ်ခးကျိချံၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်.တၢ်ခးလီၤတၢ်လၢကတီၢ်ယူၤကွၢ်လီၤမုၢ်ပိၣ်တဖၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဆၢထာ်ဒုန့ၣ်လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအပူၤကိးဆၢကတီၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢလိာ်သး,ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစီတဖၣ်,ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်ဆူပုၤလၢထီၣ်ဒါသးမိၤစိရိၤ,မၤစာဂွါအူတင်မစာတဖၣ်,ကတီၢ်န့ၣ်ခဲဒီးမၤစာဆိၣ်ထွဲထံဖိကီၢ်ဖိဒီးပုၤတဝါတဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤဒဲးသိးအံၤတဖၣ်မုၢ်တင်လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်တဂၤအဂီၢ်အသိး,မုၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢပုၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

စုကဝဲၤတၢ်သဘၣ်သဘၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်မုၢ်တင်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဝံဘၣ်ယိာ်ဝဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်လၢအယၤအစုာ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.ခိဖျိတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယိဖိသ့ၣ်(၇.၈ ကကွၢ်)တအိၣ်ဘၣ်ကွၢ်လၢဘၣ်ဒီးလၢထံကီၢ်ဒိတဘၣ်အတၢ်ကွၢ်ပုၤဖိသ့ၣ် (၈၀%) တဒီးန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢဘၣ်.လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤကီၢ်ဆၢၣ်ယံၣ်ဘၣ်အကျါလွံၢ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်လီၤ.

၇ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ-ဖိသ့ၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အါထီၣ်ဝဲတၢ်ဆါသံသကြိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဝဲလၢမဲာ်ခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်

ကညီပိန်မုန်ကရ၊ မှီပုတဖုလၢတၢ်နၢ်အီၤသ့ဒိၣ်ကတၢ်အကျါတဖုလၢအမှီပုလၢအဟ့ၣ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကီၢ်သုလုၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်အိၣ်ကဒုအပိးအလိတဖၣ်ဒီး ဆူၣ်ချ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ်ဒီးလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါပမၤစၢၤဟ့ၣ်နီၤလီၤမိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်ဆံးအိၣ်ဖျါၣ်သီတၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်,ဒီးပုၤကွၢ်ပုၤဟူး(အံ့မ့ၣ်)တၢ်ပိးတၢ်လိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိန်မုန်ကရ၊ မၤလီၤတၢ်ဝဲလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်ခီဖျိမၤစၢၤဝဲဖျးစတံၣ်ဖးလံာ်(တးလပး)လၢအတီၣ်လၢတၢ်မၤတၢ်အိၣ်ကဒုအိၣ်ဒုးလၢအဒိသဒါမူခိၣ်ထံဒီးမၢ်အတၢ်ကီၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်,ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ယုတဖၣ်,ပိန်မုန်တၢ်ကဆဲးကဆိၣ်ပိးလိတဖၣ်,စိၢ်လၢတၢ်ကပိၤမ့ၢ်ဘံးတဖၣ်,ဒီးတၢ်အဂုၤအဂၤလၢအလီၢ်အိၣ်ဒီးလိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်လၢဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်သီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါကညီပိန်မုန်ကရ၊ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤခီဖျိလၢမူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအတၢ်ဆိတလဲလၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဝဲသ့ၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်ထံလုၢ်ဘၢတၢ်မ့တမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဟူးဒီးတၢ်ဟးဂုၣ်ဟးဂီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူဒီးပိန်မုန်အကလုၢ်-

ပိန်မုန်ဒီးဖိသ့ၣ်ပိန်မုန်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဒုးဖိၣ်လီၤယၢ်လီၤအါထီၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢကီၢ်ခဲဒိၣ်မးလၢတၢ်ကယုၢ်ထူၣ်ဖျးထီၣ်ကွၢ်သးလၢတၢ်ဖိၣ်တၢ်ယၢ်အတၢ်လဲၤတရံးသးအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.ပိန်မုန်တဖၣ်အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ကဟုကယၢ်လၢဟံၣ်ဖိယီအါဖျါၣ်ညါအပူၤဒီးစးထီၣ်လၢပယီၤသုးမိၤစိၤရီၤတၢ်ကျဲးစးစးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံဟံၣ်ဖိယီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ.ပိန်မုန်တဖၣ်ဘၣ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဟ့ၣ်တၢ်ကဟုကယၢ်ဆူဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ပိန်မုန်တဖၣ်မ့ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးမ့တမ့ၢ်သံန့ၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအဖိအလံၤတဖၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢဝဲတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ,တၢ်ဒိသဒါဒီးတၢ်ကဟုကယၢ်တဖၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိန်မုန်ကရ၊မၤသကိးတၢ်ယုၣ်ဒီး ပကရၢဖိအါန့ၣ်ဒီး၇၀,၀၀၀ ဂၤ,လၢအမှီပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအခၢၣ်စးဝဲပပုၤတဝါလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်ကိးသနၢ်ဒဲးအပူၤလၢပၣ်ယုၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤအဝဲသ့ၣ်မၤသကိးလၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးယုထံၣ်န့ၣ်ပိန်မုန်လၢပပုၤတဝါပုၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၣ်ပလဲၤဆူပုၤတဝါအပူၤဒ်သိးကလဲၤအိၣ်ဖိၣ်ထံၣ်လိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတဖၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်ကိးဖိၣ်ပိန်မုန်အါဂၤ, မ့တမ့ၢ်ပိန်မုန်စ့ၤဂၤလၢတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစိတၢ်မၤလိတဖၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ပိန်မုန်တဖၣ်အဂီၢ်ဒ်အမှီတၢ်ဆးစး,တၢ်ထါတၢ်,တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်မၤလိ, ဒီးမၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်တၢ်လၢအဆံးတဖၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤလိဒီးတၢ်တုဆးပုၣ်(ချါသိ)တၢ်မၤလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်စးထီၣ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါဘၣ်ယးသးဂ့ၢ်ဝီပိညါတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်ကူစါယါဘျါပုၤတဝါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါတဖၣ်ဒ်သိးကမၤလီၤတံၢ်လၢတၢ်ကထၢန့ၣ်ယုၣ်ပိန်မုန်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဝံၤဆါထီၣ်က့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါဒီးကတီၢ်ယံၣ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါတဖၣ်အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နံပါတ်	ပျာလီၤအိၣ်ကမ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်လၢ ကီၢ်သုလၢအပူၤ
2021	167,435
2022	600,000
2023	750,000
2024	1,005,435
2025	1,219,092

နံပါတ်	ပျာလီၤအိၣ်ကမ့ၣ်လၢဒီးန့ၢ် ဘၣ်ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢဂ့ၢ် ဂီၤအူတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
2021	71,695
2022	142,528
2023	33,361
2024	81,248
2025	54,176

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတၢ်လၢပကဘၣ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးတဖၣ်

- ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤပဒိၣ်ဒီး ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤကဗျာ်သဘူတၢ်ကရၢကရိ (INGOs) တဖၣ်ကြၢးမၤအါထီၣ် ကျိၣ်စ့တၢ် ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတဖၣ် ဆူလီၢ်ကဝီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢတဖၣ်အအိၣ် လၢ အသ့ၣ်ထီၣ်ဒိၣ် မိၣ်ကရၢၣ် စံၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် ခိဖျိတၢ်န့ၣ်လီၤမၤတၢ်လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတၢ်တဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကံၢ်အစိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အကျိၤအကျဲခံၤအံၤမုၢ်ကျဲလၢအရၢဒိၣ်နီၢ်နီၢ် လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအခိပညီၤဒီးပုၤတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလၢကမၤလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပိၣ်မုၢ်ကရၢဒီးပိၣ်မုၢ်တၢ်ကရၢကရိအဂၤအဂၤတဖၣ်မုၢ်တၢ်အရၢဒိၣ်တခါလၢပုၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးမုၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဆိၣ်ထွဲဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ခိၣ်တယၢ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ပ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢအရၢဒိၣ်ဘၣ်သး တၢ်ကတိၤ န့ၢ်ခဲးတၢ်လၢတၢ်ခါတၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢအဆဲးမၤဒီးအသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပယီၤသးမိၤစိရိၤလၢတဖၣ်သဲးတဖုအံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးလၢတၢ်စိတၢ်ကမိၤအပူၤန့ၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအမ့ၢ် အတီၤကထီၣ်အသးတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်.ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤပဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးအါထီၣ်လၢကဘၣ်မၤဆူၣ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤအံၤဒ်သိးကစံၣ်လီၤကွၢ်လၢတၢ်စိတၢ်ကမိၤအပူၤဒီးဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်အခါဆူၣ်အဂၤတခါလၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
  - ဟ့ၣ်သးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆိၣ်သနံး - တၢ်တဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲဒီးဆါန့ၢ်တၢ်စုကဝဲၤဒီးသိချါတဖၣ်ဆူပယီၤသးမိၤစိရိၤအကဘီယူၤတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သ့အကဘီယူၤတဖၣ်လၢတၢ်ကကွၢ်လီၤနါစိမ့ၢ်ပိၣ်တဖၣ်ဆူထံဖိကီၢ်ဖိလၢအတၢ်ကမၢ်တအိၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
  - သူထံၣ်ဂၤကီၢ်သဲးမိၤသိတၢ်ဆိၣ်သနံး အကျိၤအကျဲ - သးမိၤစိရိၤဒီးအတၢ်ပၢတၢ်ပြးအယီၤဒီးကဘျးကဘျးအံၤန့ၣ်တၢ်တဘၣ်ပၢနီၣ်အိၣ်လုၤတက့ၤဘၣ်.
  - သူမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်သနံးတဖၣ် -တၢ်တဘၣ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤဘၣ်.မ့ၢ်တခါတၢ်ကဘၣ်တြီယၢ်ဒီးဖိၣ်ပံးအဝဲသ့ၣ်အမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အကျိၤအကျဲထီၣ်ဒါအိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်တဘၣ်ဘျးလီၤကျိၣ်စ့မ့ၢ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ်ဒီးပယီၤသးမိၤစိရိၤတဖၣ်ဘၣ်.
  - တၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူၤလၢတၢ်မၤကမၢ်အိၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်တီတၢ်တြီ လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် အဂီၢ် - တၢ်အဝဲ အံၤပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲဝဲကဲဘံၤယုၣ်အတၢ်မူၤတၢ်ရၢလၢအထီၣ်ဒါပယီၤသးမိၤစိရိၤလၢအတီၣ်ထီၣ်ဆူထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤတၢ်တီတၢ်တြီအကွီၢ်ဘျိၣ်ဒီးတၢ်ဆုၢ်ခိကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်ဆူထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤတၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်အကွီၢ်ဘျိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤအါထီၣ်ထံဆၢကီၢ်ဆၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအဟဲခိဖျိဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတၢ်တဖၣ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢ အအိၣ်ပၢစၢၤလံတဖၣ်အအိၣ် ,တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲတဖၣ် ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်ဒီးတၢ်သဘၣ်ဘၣ်,တၢ်ဖုးတၢ်ယၤဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်နီၢ်နီၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတၢ်လၢပကဘၣ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးတဖၣ်

- မၤလီၤတၢ်လၢကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်ညိၣ်ဒီး အသုတမ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ယုထီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဂ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးပိၣ်မုၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကမၤဘၣ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပၢ်လီၤဆီယၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလီၤဆီဒ်တၢ်လၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်လီၤဆီတဖၣ်အဂီၢ်,လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ကဆဲးကဆိတၢ်ဘိၣ်တဖၣ်,တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါလၢပိၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်ဒီးဟုးသးတဖၣ် အဂီၢ်,မိၢ်လၢအိၣ်ဖျဲၣ်ဖိသိသိတဖၣ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးလၢအိၣ်ဖျဲၣ်သိတဖၣ် အဂီၢ်, ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤဆူလီၢ်ကဝီၤပူၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢအခိၣ်ဆၢမၤစၢၤက့ၤမုၢ်ခွါတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအဟဲကဲထီၣ်အသးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.မၤလီၤတၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤ တၢ်ကဒုးပၣ်ယုၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်လၢမၤသကိးတၢ်ဒီးမၤတၢ်ဆၢတဲာ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်တဘၣ်ထၢန့ၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ထဲလၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဇီၤန့ၣ်ဘၣ်.
- ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတၢ်အိၣ်သးလၢကီၢ်ကီၢ်တဲာ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်,လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ကဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတဟ့ၣ်လီၤဖိးသဲးစးလံာ်လဲာ်တဖၣ်လၢကကဲထီၣ် မၤစၢၤလၢပုၤ ဘၣ် ကီၢ်ဘၣ် ခဲ တဖၣ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ဒီး တၢ်ဖိး တၢ်မၤ ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤဒိၣ်ထီၣ်လဲာ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢသးဂ့ၢ်ဝီတဟ့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ဒီးမၤဘျါက့ၤပိၣ်မုၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီးတၢ်ဘၣ်ယုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိမဲၣ်လီၢ်တဖၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသဒၢလၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်လၢအဂဲၤလိာ်တၢ်လၢတၢ်ဒီးသဒၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဒီး ပုၤဟံးန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဘဏ်ပေးဒီးကညီပိတ်မုန်ကရုတၢ်ကရုကရိ

ကညီပိတ်မုန်ကရုမုန်တၢ်ကရုကရိလၢမၤသကိးတၢ်လၢ
ကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပိတ်မုန်လၢပုၤတၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအနံၣ်(၄၀)ဘျဲၣ်လံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤကညီပိတ်မုန်ကရုအကရုဖိအိၣ်(၇၀,၀၀၀)၀၁ ဆူအဖိခိၣ်လၢအအိၣ် လၢကီၢ်သူလုၤ,လၢကီၢ်ပယီၤအ
ပူၤဒီးလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကဝီၤတဖၣ်လၢကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤထံဆၢကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.ကညီပိတ်
မုန်ကရုမုန်ပုၤထူလံၤဖိပိတ်မုန်တၢ်ကရုကရိတဖုလၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပၣ်ကဲအိၤလၢပုၤအါၤလၢအမၤတၢ်
လၢတၢ်ဒိသဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လီၤလီၤဆူပိတ်မုန်ဒီးဖိသ့ၣ်ပိတ်မုန်တဖၣ်,ဖိသ့ၣ်တ
ဖၣ် ယုၣ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အအိၣ်ကတၢ်တဖၣ် လၢအအိၣ် လၢပပုၤတၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပ
စိၣ်ကဖိထီၣ်ပိတ်မုန်အတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲ, တၢ်ပၣ်ကဲမုန်ခွါအတၢ်မုန်တၢ်, ဒီးပုၤတၢ်အတၢ်န့ၣ်ပၤဘၣ်တၢ်လၢ ပ
တၢ်ဖံးတၢ်မၤကိးကလုၣ်ဒဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကညီပိတ်မုန်ကရု ဟူးဂဲၤဝဲလၢဝဲၤကျိၤအခိၣ်သ့ၣ်(၄)ဘိလၢအမုၢ်,
တၢ်လီၤတၢ်ကရုကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤ,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ,တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ် ချ့ဒီးပုၤ
ဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.